

Ελληνικά
η δική μου η γλώσσα η άβυσσος

ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΩΣ ΞΕΝΗΣ/ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ

10-11/10 2014
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ
TITANIA
ΑΘΗΝΑ

25/10 2014
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ
ELECTRA PALACE
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

γλώσσαν νωμῶν

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

**ΚΕΝΤΡΟ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΓΛΩΣΣΑΣ**

ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ
ΕΘΝΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΓΛΩΣΣΑ (EFNIL)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ & ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΩΣ ΞΕΝΗΣ/ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ

ΑΘΗΝΑ, 10-11 Οκτωβρίου 2014

Κεντρικές Ομιλίες

New Dimensions in Language Assessment

Bill Cope

College of Education
University of Illinois, USA
billcope@illinois.edu

Assessment has loomed larger and more contentious in recent years, with the increasing emphasis on accountability at a systems level. This emphasis has in its nature tended to focus on summative assessment. However, concern has been expressed for a re-orientation of emphasis to formative assessment. Digitally-mediated learning environments have the potential to offer more frequent formative feedback to learners, in the form of both machine response and machine-mediated human response systems. This paper will address new processes and systems of writing assessment, using the example of the *Scholar* research and development project at the University of Illinois.

e-Learning Affordances: What are the Implications for Language Learning?

Mary Kalantzis

Dean, College of Education
University of Illinois, USA
kalantzi@illinois.edu

Digitally-mediated environments offer a wide range of potentials for learning design and delivery, which range from reproduction of traditional pedagogical practices in digital form, to genuine innovations. This paper will explore the range of new pedagogical possibilities in digitally-mediated learning environments, with specific examples in the area of language learning.

Πιστοποίηση Ελληνομάθειας: υποστήριξη και ποιοτική ανάδειξη της διδασκαλίας/εκμάθησης της ελληνικής ως ξένης/δεύτερης γλώσσας

Άννα Κοκκινίδου & Θωμαΐς Ρουσουλιώτη

Επιστημονικές συνεργάτιδες, Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας
annoukared@gmail.com, rousouliotith@yahoo.gr

Σκοπός της ανακοίνωσης είναι η παρουσίαση του ερευνητικού προγράμματος «Πιστοποίηση Ελληνομάθειας: υποστήριξη και ποιοτική ανάδειξη της διδασκαλίας/εκμάθησης της ελληνικής ως ξένης/γλώσσας», όπως οργανώνεται στις επιμέρους δράσεις του και με αναφορά στα ερευνητικά παραδοτέα.

Ειδικότερα, το ερευνητικό πρόγραμμα αφορά τη συστηματική υποστήριξη και προώθηση της διδασκαλίας/εκμάθησης της ελληνικής ως ξένης/δεύτερης γλώσσας στη βάση τεσσάρων διακριτών, αλλά και αλληλοσυμπληρούμενων δράσεων οι οποίες είναι οι εξής:

- A. Ηλεκτρονική εξυπηρέτηση πιστοποίησης
- B. Συστήματα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης/επιμόρφωσης/κατάρτισης
- Γ. Προσαρμογή υλικού για τη διδασκαλία/εκμάθηση και πιστοποίηση της ελληνικής σε ΑμεΑ
- Δ. Έρευνα για τη διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης/δεύτερης και για την πιστοποίηση επάρκειας της ελληνομάθειας

Στο πλαίσιο των δράσεων αυτών, σχεδιάστηκαν, οργανώθηκαν και υλοποιήθηκαν, μεταξύ άλλων, ειδικές επιστημονικές μελέτες, αναλυτικά προγράμματα, λεξικό όρων δοκιμασιολογίας και αξιολόγησης, συστήματα ηλεκτρονικής εξυπηρέτησης, τράπεζες κειμένων και διδακτικού υλικού, προγράμματα εξ αποστάσεως επιμόρφωσης με νομοθετική αναγνώριση, σεμινάρια εξειδίκευσης και ειδικό πλαίσιο διδασκαλίας για ΑμεΑ. Κοινό-στόχο του προγράμματος αποτελούν οι διδάσκοντες, οι διδασκόμενοι, οι ερευνητές, οι αξιολογητές, οι υποψήφιοι, αλλά και όλοι οι ενδιαφερόμενοι για την ελληνική ως Γ2.

Στην προκείμενη ανακοίνωση θα παρουσιαστούν οι κύριες δράσεις του προγράμματος, τα ερευνητικά αποτελέσματα, η συμβολή τους στη διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης/δεύτερης γλώσσας, όπως και οι συναφείς προοπτικές.

Πολιτισμική – γλωσσική διαφορά και ψηφιακός γραμματισμός: από την κριτική στη σύνθεση

Δημήτριος Κουτσογιάννης

Αναπληρωτής Καθηγητής, Τμήμα Φιλολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
dkoutsog@lit.auth.gr

Οι σημαντικές αλλαγές των τελευταίων δεκαετιών, διεθνείς και τοπικές, ανατρέπουν πολλές από τις ως τώρα παραδοχές σε σχέση με το γραμματισμό, τη μάθηση αλλά ακόμη και σε σχέση με τον προσδιορισμό μιας γλώσσας ως δεύτερης ή ξένης. Η επιστημονική αναζήτηση έχει διερευνήσει αρκετές πτυχές της νέας αυτής πραγματικότητας, αλλά και πολλά ζητήματα μένουν υπό διερεύνηση, ιδιαίτερα στην περίπτωση της διδασκαλίας της ελληνικής σε παιδιά από μη προνομιούχα κοινωνικά στρώματα (π.χ. δίγλωσσα παιδιά). Η παρούσα ανακοίνωση θα εστιάσει στο ζήτημα της διαφορετικής μαθησιακής εμπειρίας (learner differences) (Kalantzis & Core, 2012) σε συνάρτηση με τους νέους γραμματισμούς (new literacies) των ψηφιακών μέσων και το ρόλο του σχολείου στην εμπειρία αυτή. Αξιοποιούνται για το σκοπό αυτό δεδομένα από εκτενείς ερευνητικές μου αναζητήσεις της τελευταίας δεκαετίας (π.χ. Κουτσογιάννης, 2011- Koutsogiannis, in print) που διερευνούν τις εξωσχολικές πρακτικές (ψηφιακού) γραμματισμού παιδιών με διαφορετικές μαθησιακές διαδρομές. Συζητούνται τα δεδομένα αυτά σε σχέση με διεθνείς αλλά και τοπικές ανάλογες αναζητήσεις, συζητείται η αξιοποίησή τους σε ζητήματα εκπαιδευτικής πολιτικής και αναδεικνύεται πώς οι διαπιστώσεις της έρευνας τροφοδοτούν τις πρωτοβουλίες του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας σε ζητήματα γλωσσικής εκπαίδευσης.

Τα ελληνικά ως εμπόρευμα

Σπύρος Α. Μοσχονάς

Αναπληρωτής Καθηγητής Γλωσσολογίας και Φιλοσοφίας της Γλώσσας, Πανεπιστήμιο Αθηνών
smoschon@media.uoa.gr

Από τη σκοπιά της πολιτικής οικονομίας, η ελληνική ως δεύτερη/ξένη γλώσσα (E2) συγκροτεί ένα κύκλωμα παραγωγής, διακίνησης και κατανάλωσης εκπαιδευτικών προϊόντων, το οποίο επηρεάζεται από την κρατική πολιτική και νομοθεσία περί ιθαγένειας καθώς και από τις διαδικασίες πιστοποίησης. Σκοπός αυτής της ομιλίας είναι να περιγράψει την εμπορευματοποίηση της διδασκαλίας της ελληνικής τα τελευταία 30 χρόνια και να προσδιορίσει το ρόλο της πιστοποίησης στη διαδικασία διακίνησης εκπαιδευτικών προϊόντων. Παρόλο που η E2 υπηρετεί, υποτίθεται, την αφομοίωση ή την «ένταξη» στον κοινωνικό ιστό των ξενόγλωσσων (μεταναστών και μειονοτικών), αποδεικνύεται ότι στην πραγματικότητα η κρατική πολιτική πιστοποίησης της ελληνομάθειας λειτουργεί ως εμπόδιο, ως ένα ακόμη κριτήριο αποκλεισμού.

ΑΘΗΝΑ, 10-11 Οκτωβρίου 2014

Παράλληλες ομιλίες

Προτάσεις προώθησης της ελληνομάθειας: Σχεδιασμός Αναλυτικών Προγραμμάτων και γλωσσικών μαθημάτων

Δρ. Εμμανουήλ Αλεξάκης

Συντονιστής Εκπαίδευσης – Βρυξέλλες

edubru.mail@gmail.com

Στην εισήγησή μας (ηλεκτρονική προβολή powerpoint) θα ασχοληθούμε με δυο θεματικά πεδία, όπου θα δώσουμε την εμπειρία του Γραφείου Εκπαίδευσης, στηριγμένη στις σκέψεις, σχόλια των εκπαιδευτικών που δουλεύουν το διδακτικό υλικό:

A) Σχεδιασμός Αναλυτικών Προγραμμάτων και γλωσσικών μαθημάτων

Στην ενότητα αυτή θα κατατεθούν προτάσεις για τη βελτίωση των Αναλυτικών Προγραμμάτων, συγκεκριμένες ανά επίπεδο γλωσσομάθειας, καθώς και ενδεικτικές ενότητες που θα μπορούσαν να κάνουν αποτελεσματικότερη και πιο ενδιαφέρουσα τη διδασκαλία μας.

B) Προτάσεις προώθησης της ελληνομάθειας

- σε σχέση με τη γλωσσομάθεια σε επαγγελματικές ομάδες θα κατατεθούν προτάσεις για την καλύτερη ενημέρωση και ακόμη μεγαλύτερη ευελιξία σε συνεργασία με φορείς που ασχολούνται με την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση στις χώρες εφαρμογής των προγραμμάτων αυτών
- δημιουργία «πακέτου πολιτισμού» και ένταξη του στα επίπεδα ελληνομάθειας, προκειμένου να έχουμε μια όσο το δυνατόν σύγχρονη και βιωματική σχέση με την γλώσσα.

Η διδασκαλία της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας υπό το πρίσμα του εθνικού και μετα-εθνικού λόγου

Αργύρης Αρχάκης

Αναπληρωτής Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Πατρών

archakis@upatras.gr

Στην ανακοίνωση αυτή θα καταθέσουμε προκαταρκτικές προτάσεις γλωσσικής πολιτικής σχετικές με το ζήτημα της διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας. Αρχικά, θα συζητήσουμε δύο 'ανταγωνιστικούς' μεταξύ τους λόγους, τον εθνικό ομογενοποιητικό ο οποίος δίνει έμφαση στην εθνική μονογλωσσία και τον μετα-εθνικό αποδομητικό ο οποίος δίνει έμφαση στην γλωσσική (υπερ)ποικιλότητα (superdiversity). Θα δείξουμε ότι ο μέχρι τώρα τρόπος διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας στους διάφορους πληθυσμούς που απευθύνεται βασίζεται στην ιδεολογική προϋπόθεση της μονογλωσσίας και συντονίζεται με τον εθνικό ομογενοποιητικό λόγο. Στη συνέχεια, θα αναλύσουμε ένα χαρακτηριστικό απόσπασμα γραπτού λόγου από δίγλωσσο μετανάστη μαθητή αλβανικής καταγωγής που φοιτά στο ελληνικό σχολείο. Στο απόσπασμα αυτό ο μαθητής ισχυρίζεται ότι η ελληνική γλώσσα μαζί με την αλβανική μπορεί να συνυπάρξουν με ενδιαφέρουσες μεταξύ τους παρεμβολές και μείξεις. Με αφορμή την ανάλυση του αποσπάσματος αυτού θα υποστηρίξουμε ότι είναι σκόπιμο να διερευνήσουμε την αλλαγή ιδεολογικού προσανατολισμού του τρόπου διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας υιοθετώντας τον μετα-εθνικό αποδομητικό λόγο και την έμφαση που δίνει στην γλωσσική (υπερ)ποικιλότητα. Θα υποστηρίξουμε επίσης ότι μια τέτοιου τύπου αλλαγή ιδεολογικού προσανατολισμού απαιτεί επίσης και αλλαγή εκπαιδευτικού προτύπου. Ειδικότερα, το εκπαιδευτικό πρότυπο του φυσικού ομιλητή που διέπει τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας θα πρέπει να αμφισβητηθεί και (σταδιακά) να αντικατασταθεί από αυτό του διαγλωσσικού/διαπολιτισμικού ομιλητή.

Προβλήματα και επισημάνσεις μέσα από τη διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης/δεύτερης γλώσσας σε τουρκικό μαθητικό κοινό

Κωνσταντία Βάγκου

Φιλολόγος, Σισμανόγλειο Μέγαρο, Γενικό Προξενείο της Ελλάδας στην Κωνσταντινούπολη
tinavag24@yahoo.gr

Η παρούσα εισήγηση αφορά τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν Τούρκοι, ενήλικες μαθητές που διδάσκονται την ελληνική ως δεύτερη/ξένη γλώσσα κυρίως σε εκφράσεις χαιρετισμού και σε ευχές. Ιδιαίτερα σημαντικό είναι το γεγονός ότι η διδασκαλία δεν γίνεται στο περιβάλλον της γλώσσας – στόχου, γεγονός από το οποίο προκύπτουν οι δυσκολίες να κατανοήσουν τη χρήση της γλώσσας ως κοινωνική πράξη, ως κατάλληλη συμπεριφορά και ως κοινωνική πρόθεση. Οι κοινωνικοί κανόνες διδάσκονται σε «θεωρητικό πλαίσιο» χωρίς ιδιαίτερη πρακτική εφαρμογή, γεγονός που οδηγεί πολλές φορές στη χρήση επικοινωνιακών στρατηγικών από τη μητρική τους γλώσσα, ακατάλληλες, όμως, για την ελληνική επικοινωνιακή πραγματικότητα.

Μέσω δειγμάτων, που προέρχονται από ενήλικους μαθητές που διδάσκονται την ελληνική έχοντας ως μητρική γλώσσα την τουρκική, μπορούμε να αντιληφθούμε τη διαφορετική οπτική και να εντοπίσουμε την ανάγκη που υπάρχει – όχι μόνο στο συγκεκριμένο μαθητικό κοινό – αλλά και γενικότερα για μία πιο συστηματική διδασκαλία των πραγματολογικών καταστάσεων και φαινομένων, έτσι ώστε να καταστεί πιο άμεση, φυσική και πραγματική η επικοινωνιακή ικανότητα, για να είναι σε θέση οι μαθητές να χρησιμοποιούν τα κατάλληλα στοιχεία για την εκάστοτε επικοινωνιακή περίπτωση.

Τέλος, ο σκοπός της εισήγησης αυτής είναι η απομόνωση των λαθών τα οποία είναι συστηματικά και επαναλαμβανόμενα με προοπτική την ενίσχυση του συγκεκριμένου κοινού για να μπορέσει να αντιληφθεί και να κατανοήσει καλύτερα την κοινωνική πραγματικότητα της γλώσσας – στόχου.

Η λογοτεχνία στη διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης γλώσσας

Βασιλική Βαρσαμακίδου

Φιλολόγος - 1ο ΕΠΑΛ Ορεστιάδας
v_vasso@hotmail.com

Στη διδασκαλία μίας ξένης γλώσσας είναι κοινά παραδεκτή η πολλαπλή χρηστικότητα της λογοτεχνίας. Η άποψη αυτή, παρότι υιοθετείται ευρέως και για την περίπτωση της ελληνικής, βρίσκει ακόμα ισχυρή εφαρμογή, σε ποιοτικό και ποσοτικό επίπεδο, στα σχετικά προγράμματα σπουδών, τα εγχειρίδια και την αξιολόγηση. Οι αιτίες για την αντίφαση αυτή, είναι συχνά συνυφασμένες με παιδαγωγικές ή διδακτικές αντιλήψεις, με πρακτικές ανάγκες, υπάρχουσες δυνατότητες και υπαρκτές δυσκολίες.

Στο συνεχώς μεταβαλλόμενο πλαίσιο που διαμορφώνεται από τις διδακτικές ανάγκες, τους μαθησιακούς στόχους, τις ομάδες των διδασκομένων αλλά και τις δυνατότητες της σύγχρονης τεχνολογίας, η διδασκαλία της λογοτεχνίας μπορεί να επαναπροσδιορισθεί και να ανανεωθεί. Έτσι δημιουργούνται ποικίλες και άκρως ενδιαφέρουσες εφαρμογές στην εκμάθηση της γλώσσας, που μπορεί να καλύψουν κάθε επίπεδο, τομέα και μαθησιακό στόχο. Φυσικά οι δυσκολίες που προκύπτουν από την ένταξη της λογοτεχνίας στη μαθησιακή πράξη είναι αρκετές. Σε αυτές εντάσσονται η επιλογή του κειμένου και της διδακτικής μεθόδου που θα υιοθετηθεί ώστε αυτό να υπηρετήσει με τον καλύτερο τρόπο τους επιδιωκόμενους στόχους.

Στο πλαίσιο αυτό, ενδεικτικά και παραδειγματικά, θα παρουσιαστεί ένα επιλεγμένο λογοτεχνικό έργο, το οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε διαφορετικές μορφές διδασκαλίας και για διαφορετικούς μαθησιακούς στόχους, μεταξύ των οποίων και η αξιοποίηση της μετάφρασης του.

Διγλωσσία: Ζητήματα γλωσσικής διεπίδρασης και διεπαφής

Μαρία Δημητρακοπούλου

Επιστημονική συνεργάτιδα, Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας
mdimitrakopoulou65@gmail.com

& Ιάνθη-Μαρία Τσιμπλή

Καθηγήτρια, Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
imt@enl.auth.gr

Τα τελευταία χρόνια έχει παρατηρηθεί μεγάλη αύξηση του ερευνητικού ενδιαφέροντος πάνω σε θέματα γλωσσικής ανάπτυξης και με αντικείμενο έρευνας διγλωσσους ομιλητές. Συγκεκριμένα, έρευνες που έχουν διεξαχθεί στο πλαίσιο σύγχρονων μοντέλων γλωσσικής κατάκτησης (Argyri & Sorace 2007, Serratrice et al. 2011, Sorace 2011, Tsimpli 2014, Tsimpli et al. 2004, Unsworth et al. 2011, κ.ά.) έχουν εστιάσει σε θέματα γλωσσικής ανάπτυξης σε περιπτώσεις ταυτόχρονης και πρώιμης διγλωσσίας όπως και σε θέματα γλωσσικής διάβρωσης της μητρικής γλώσσας (εφεξής Γ1) στην περίπτωση ενηλίκων ομιλητών που επί χρόνια εκτίθενται στη δεύτερη γλώσσα (εφεξής Γ2). Οι έρευνες αυτές στοχεύουν στην απάντηση ερωτημάτων που αφορούν: α) τα συντακτικά χαρακτηριστικά που μπορεί να προκαλούν προβλήματα στην ανάπτυξη της μιας ή και των δύο γλωσσών, β) την πιθανή επίδραση της Γ1 κατά την κατάκτηση της Γ2 σε περιπτώσεις διαδοχικής διγλωσσίας ή της Γ2 στην Γ1, και γ) τη διεπαφή μεταξύ σύνταξης και άλλων γνωστικών επιπέδων (π.χ. πραγματολογίας). Σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι να παρουσιάσει τα πορίσματα των ερευνών και να συζητήσει την ύπαρξη συσχέτισης της παρατηρούμενης στα εμπειρικά δεδομένα γλωσσικής αστάθειας με τις προαναφερθείσες μεταβλητές, δηλαδή του τύπου διγλωσσίας και της διεπίδρασης των συντακτικών χαρακτηριστικών των Γ1 και Γ2 με άλλα γνωστικά επίπεδα.

Επισημάνσεις για την ελληνική ως δεύτερη/ξένη γλώσσα: με έμφαση στη «γλωσσική χρήση ως γνώση»

Ευαγγελία Θωμαδάκη

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Γλωσσολογίας, Τμήμα Γλώσσας, Φιλολογίας και Πολιτισμού Παρευξινίων Χωρών, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Υπεύθυνη του εξεταστικού κέντρου στην Κομοτηνή

eathomada@bscc.duth.gr, eathomadaki@gmail.com

Η πιστοποίηση του επιπέδου γνώσης μιας γλώσσας ως ξένης, η εκμάθησή της σε πλαίσιο οργανωμένης διδασκαλίας ή (και) η ανάπτυξή της με φυσικό τρόπο (ως δεύτερης γλώσσας) αποτελούν προνομιακά πεδία για την δοκιμασία απόψεων και θεωρητικών θέσεων που εκφράζονται από τη γλωσσολογική επιστήμη, αλλά επίσης τροφοδοτούν τις γλωσσολογικές θεωρίες με νέο εμπειρικό υλικό.

Η ομιλία αυτή θα επιχειρήσει να θίξει ζητήματα που οριοθετούν την επιτυχή απόκτηση ενός υψηλού επιπέδου επάρκειας στην ελληνική ως ξένη γλώσσα χρησιμοποιώντας ως θεωρητικό πλαίσιο απόψεις που εντάσσονται στις γνωσιακές προσεγγίσεις με έμφαση στη γλωσσική χρήση (usage-based theories of language acquisition). Κεντρικό στοιχείο των θεωρητικών αυτών προσεγγίσεων αποτελεί η ιδέα ότι η γλωσσική γνώση που αποκτάται και εκδηλώνεται στο πλαίσιο της γλωσσικής επικοινωνίας δεν διαχωρίζεται κατηγορικά από τα επιμέρους στοιχεία που απαρτίζουν τις μονάδες γλωσσικής επικοινωνίας, τα εκφωνήματα δηλαδή, αλλά, συγκροτεί ένα εσωτερικευμένο πολύπλοκο σύνολο αλληλένδετων σχηματοποιήσεων (schemata), που μπορεί να χαρακτηρίζονται από ποικίλους βαθμούς αφάιρεσης, στους ενήλικους τουλάχιστον, πολύ λιγότερο στα παιδιά. Η γνώση αυτή με άλλα λόγια δεν αποκόπτεται ποτέ εντελώς από τη γλωσσική εμπειρία που την τροφοδοτεί, δεν αποτελεί ένα εντελώς χωριστό αφηρημένο σύστημα κανόνων (βλ. μεταξύ άλλων Tomasello 2003, Bybee 2006, 2008).

Πιο συγκεκριμένα η ομιλία θα εστιάσει σε ορισμένα χαρακτηριστικά του εισαγομένου (input) που φαίνεται να καθορίζουν αποφασιστικά την ανάπτυξη / βελτίωση της ικανότητας χειρισμού της δομής των λέξεων, σε επίπεδο πρόσληψης και παραγωγής λόγου. Το νεοελληνικό λεξιλόγιο χαρακτηρίζεται όχι μόνο από τυπολογικές ιδιαιτερότητες (π.χ. για τη γνώση των δομικών λεξικών σχέσεων παίζει σημαντικό ρόλο η μονάδα που ονομάζουμε στη γραμματική ανάλυση 'θέμα' καθώς και το σύνολο των κλιτικών μορφών μιας λέξης) αλλά και από ιδιομορφίες που απορρέουν από την εξοικείωση των ομιλητών με μονάδες διαφορετικών επιπέδων χρήσης (υψηλότερου, πιο εξειδικευμένου, λογιότερου έναντι του καθημερινού), διαφορετικών κειμενικών χρήσεων και διαφορετικών συχνοτήτων χρήσης.

Μια προσέγγιση βασισμένη στη θέση ότι δεν υπάρχει ουσιαστικός διαχωρισμός της γλωσσικής γνώσης από γλωσσική χρήση και εμπειρία φαίνεται να προσφέρει καταλληλότερες απαντήσεις σχετικά με το πώς αναπτύσσεται η ικανότητα ενός ατόμου να επικοινωνήσει σε μια ξένη/δεύτερη γλώσσα. Μια στροφή σε τέτοιου είδους προσεγγίσεις θα βοηθήσει να οριοθετηθούν και κυρίως να επιτευχθούν οι στόχοι ενός προγράμματος διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης με πιο ρεαλιστικό τρόπο, αλλά και θα επηρεάσει θετικά τα προγράμματα επιμόρφωσης και κατάρτισης των διδασκόντων.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Bybee, Joan (2008). Usage-based grammar and second language acquisition. In P. Robinson & Nick C. Ellis (Eds.), *Handbook of Cognitive Linguistics and Second Language Acquisition*. New York: Routledge, pp. 216-236.

Bybee, Joan (2006). From usage to grammar: the mind's response to repetition. *Language* 82, pp. 711-33.

Dimroth, Christine (2008). Perspectives on second language acquisition at different ages. In Philip, Jenefer, Oliver, Rhonda & Mackey, Alison (Eds.), *Second language acquisition and the young learner: child's play?*. Amsterdam, Netherlands /Philadelphia, USA: John Benjamins Publ. Co., pp. 53-82.

Eskinden, Soren Wind (2009). Constructing another Language-Usage-Based Linguistics in Second Language Acquisition. *Applied Linguistics*, 30(3), pp. 335-357.

Robinson, P., & Ellis, Nick C. (Eds.). (2008). *Handbook of cognitive linguistics and second language acquisition*. New York: Routledge.

Tomasello, Michael (2003). *Constructing a language*. Cambridge, MA: Harvard University Press.

Ellis, Nick C. (2004). The processes of second language acquisition. In B. VanPatten, J. Williams, S. Rott, & M. Overstreet (Eds.), *Form-meaning connections in second language acquisition*. Mahwah, NJ: Erlbaum, pp. 49-77.

Η έννοια της διαβάθμισης στην κατασκευή ΑΠ για τη διδασκαλία της Ελληνικής ως Γ2

Μαρία Ιακώβου

Επίκουρη Καθηγήτρια Γλωσσολογίας, Πανεπιστήμιο Αθηνών

mariak@phil.uoa.gr, miakonou70@gmail.com

Επ' ευκαιρία του σχεδιασμού μοντέλων αναλυτικών προγραμμάτων και των αντίστοιχων γλωσσικών μαθημάτων για την Ελληνική ως Γ2 στα οποία υπό την επιστημονική καθοδήγηση του ΚΕΓ συμμετέχουν αρκετοί Έλληνες ερευνητές, η ομιλία αυτή θα επιχειρήσει να καταδείξει τις θεωρητικές αρχές που διέπουν την κατανομή/ διαδοχή του υλικού (grading and sequencing) σύμφωνα με τις γενικές προδιαγραφές του Κοινού Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς για τις Γλώσσες, τα ειδικά χαρακτηριστικά της γλώσσας-στόχου (Ελληνική ως Γ2: γραμματική-λεξιλόγιο-προφορά) και τις συγκεκριμένες ανάγκες των ομάδων-στόχων (παιδιά - ενήλικες, διαπροσωπική/ βασική επικοινωνιακή ικανότητα – ακαδημαϊκή/ γνωστική επικοινωνιακή επάρκεια). Στόχος είναι να καταφανεί πώς η επιλογή ενός ενιαίου θεματικού πλαισίου (στην προκειμένη περίπτωση θα δοθούν γλωσσικά δείγματα από την περιοχή «Στοιχεία ταυτότητας») μπορεί να λειτουργήσει ως οδηγός για τη διαβάθμιση του υλικού από το πρώτο (α1) στο τελευταίο (γ2) επίπεδο ελληνομάθειας, ούτως ώστε διδάσκοντες και μαθητές να έχουν διαρκή πρόσβαση σε δραστηριότητες (tasks), λειτουργίες και δεξιότητες κατάλληλες προς τις ανάγκες και τις γνώσεις τους.

Οι πεποιθήσεις των διδασκόντων την ελληνική ως δεύτερη/ξένη γλώσσα για το ΚΠΕ και η επίδρασή τους στις διδακτικές τους πρακτικές

Βαρβάρα Καμπουρίδη

Συντονίστρια Εκπαίδευσης, Ελληνική Πρεσβεία Λονδίνου
bk@greekembassy.org.uk

Από το Νοέμβριο του 2011 η λειτουργία της ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης στο εξωτερικό για τα σχολεία που ανήκουν στο ή εποπτεύονται από το Υπουργείο Παιδείας της Ελλάδας διέπεται από το Ν. 4027/2011. Σύμφωνα με αυτόν οι μαθητές που φοιτούν στα αναγνωρισμένα τμήματα διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας (ΤΕΓ) θα πρέπει να «μετέχουν στις εξετάσεις για τη λήψη πιστοποιητικού ελληνομάθειας». Οι μαθητές των ΤΕΓ που αποφασίζουν να πιστοποιήσουν την ελληνομάθειά τους συμμετέχουν στις εξετάσεις των έξι επιπέδων του ΚΠΕ. Οι εκπαιδευτικοί των ΤΕΓ στο πλαίσιο των διδακτικών τους καθηκόντων αναλαμβάνουν να προετοιμάσουν τους μαθητές για το ΚΠΕ. Τι πιστεύουν όμως οι ίδιοι οι εκπαιδευτικοί για το ΚΠΕ και πόσο αυτό επηρεάζει τη διδασκαλία τους;

Στην παρούσα εργασία θα προσπαθήσουμε να διερευνήσουμε ποιες είναι οι πεποιθήσεις των εκπαιδευτικών που διδάσκουν την ελληνική ως δεύτερη/ξένη γλώσσα στις χώρες που εποπτεύει το Γραφείο Συντονιστή Εκπαίδευσης Λονδίνου για το ΚΠΕ. Επιπλέον, θα διερευνήσουμε τον ρόλο που διαδραματίζουν οι πεποιθήσεις των εκπαιδευτικών στη διαμόρφωση των διδακτικών τους πρακτικών.

Διεξάγουμε ποιοτική έρευνα για να απαντήσουμε στα ερευνητικά ερωτήματα. Τα ερευνητικά εργαλεία που χρησιμοποιούμε για τη συλλογή των δεδομένων είναι το ερωτηματολόγιο, η συνέντευξη, το ημερολόγιο – έκθεση, η μη συμμετοχική παρατήρηση, η συζήτηση πριν και μετά την παρατήρηση (Cohen & Manion, 2000). Για την ανάλυση των δεδομένων και την κατηγοριοποίηση των αποτελεσμάτων υιοθετούμε την grounded theory (Corbin & Strauss, 1998).

Σύγχρονα διδακτικά εγχειρίδια για την ελληνική ως δεύτερη/ξένη γλώσσα: «ΚΛΙΚ στα ελληνικά»

Μαρία Καρακίργιου & Βικτωρία Παναγιωτίδου

Ερευνήτριες, Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας
marykarakirgiou@gmail.com, viktoriapanagiotidou@gmail.com

Η σειρά «ΚΛΙΚ στα ελληνικά» απευθύνεται σε εφήβους και ενήλικους που μαθαίνουν την ελληνική ως δεύτερη ή ξένη γλώσσα. Πρόκειται για μια σύγχρονη, καινοτόμο και δυναμική σειρά διδακτικών εγχειριδίων. Το περιεχόμενο όλων των βιβλίων που την αποτελούν ακολουθεί πιστά την περιγραφή των επιπέδων, όπως αυτά περιγράφονται στον τόμο *Πιστοποίηση Επάρκειας της Ελληνομάθειας: Νέο Αναλυτικό εξεταστικό πρόγραμμα* του ΚΕΓ και το *Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες* του Συμβουλίου της Ευρώπης (ΚΕΠΑ).

Το κύριο χαρακτηριστικό των διδακτικών εγχειριδίων είναι τα επικοινωνιακά στοιχεία, όπως η έμφαση στις τέσσερις επικοινωνιακές δεξιότητες, το πλήθος επικοινωνιακών ασκήσεων καθώς η διδασκαλία της γραμματικής και του λεξιλογίου με αφορμή τα κείμενα. Πιο συγκεκριμένα, σε κάθε διδακτική ενότητα των εγχειριδίων εξετάζεται μια θεματική περιοχή και στις τέσσερις επικοινωνιακές δεξιότητες, ενώ διδάσκεται το λεξιλόγιο, η γραμματική και η προφορά με αφορμή τα κείμενα των βιβλίων. Στο τέλος κάθε ενότητας υπάρχουν σχετικά με την ενότητα τραγούδια καθώς και δυνατότητα αυτοαξιολόγησης των μαθητών. Στο τέλος κάθε βιβλίου παρατίθεται ένα αυθεντικό τεστ ελληνομάθειας για το αντίστοιχο επίπεδο.

Η σειρά «ΚΛΙΚ στα ελληνικά» καινοτομεί παρέχοντας στους χρήστες του βιβλίου –εκτός από CD με υλικό εξεταστικό, ακουστικό, και τραγούδια– πρόσβαση στο ηλεκτρονικό «ΚΛΙΚ στα ελληνικά».

Απορίες των Πολωνών φοιτητών στην παραγωγή γραπτού λόγου στα νέα ελληνικά

Przemysław Kordos, Jacek Raszewski & Robert Sucharski

Εργαστήριο Ελληνικών Σπουδών, Τμήμα «Artes Liberales», Πανεπιστήμιο Βαρσοβίας
psh@al.uw.edu.pl, gemistos@gmail.com

Το άρθρο αποτελεί μια ανάλυση των πιο συχνά παρατηρούμενων λαθών στα κείμενα των Πολωνών φοιτητών. Το corpus υπό ανάλυση αποτελείται από πάνω από 100 παραδειγματικές προτάσεις, οι οποίες προέρχονται από κείμενα παραγωγής γραπτού λόγου των φοιτητών, κυρίως του δεύτερου και τρίτου έτους της Νεοελληνικής Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Βαρσοβίας. Η ύλη αυτή έχει μαζευτεί κατά τη διάρκεια της διδακτικής διαδικασίας των τελευταίων τεσσάρων ακαδημαϊκών ετών. Οι εν λόγω φοιτητές ακολουθούσαν και ακολουθούν τριετές πρόγραμμα σπουδών. Κατά τη διάρκεια του εκπαιδευτικού προγράμματος οι φοιτητές, αρχίζοντας κυρίως από το επίπεδο μηδέν, αποκτούν Β2 επίπεδο γλωσσομάθειας (σε ορισμένες περιπτώσεις ακόμα και το επίπεδο Γ1), οπότε οι παραδειγματικές προτάσεις προέρχονται από μεσαίους και προχωρημένους φοιτητές. Η ανάλυση έχει ως σκοπό να εντοπιστούν τα πιο δύσκολα για Πολωνούς φοιτητές σημεία στην εκμάθηση της νεοελληνικής γλώσσας (γραπτός λόγος). Οι ερευνητές θα προσπαθήσουν να εξηγήσουν τα πιο συνηθισμένα προβλήματα λαμβάνοντας υπ' όψιν το γλωσσικό σύστημα της μητρικής γλώσσας των φοιτητών. Η έρευνα διεξάγεται από τους ερευνητές του Τμήματος Artes Liberales: νεοελληνιστές και γλωσσολόγους.

Σύγχρονες προσεγγίσεις στη διδακτική της Νεοελληνικής σε φοιτητές με κλασική παιδεία και σε φοιτητές της νότιας Ιταλίας με ελληνικό γλωσσικό υπόστρωμα

Ιωάννης Νικ. Κορίνθιος

Λέκτορας, Πανεπιστήμιο Καλαβρίας

Υπεύθυνος του εξεταστικού κέντρου στη Νάπολη

jakori@alice.it

Οι φοιτητές με κλασική παιδεία πρέπει να ξεπεράσουν με αυτοψία την εσφαλμένη αντίληψη ότι τα αρχαία που διδάσκονται στην Ιταλία είναι μια νεκρή γλώσσα όπως τα Λατινικά. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί ερχόμενοι σε επαφή με σύγχρονα ελληνικά κείμενα σε αντιπαράθεση με αρχαία κείμενα [π.χ. Καβάφης και Φιλόστρατος] κ.ο.κ.

Πρέπει επίσης να συνειδητοποιήσουν ότι πολλές λέξεις της γλώσσας τους έχουν ελληνική καταγωγή, όπως επίσης και πάμπολλα προσφύματα.

Εννοείται ότι αν τα Κλασικά Λύκεια και τα Πανεπιστήμια της Ιταλίας που διδάσκουν τα αρχαία Ελληνικά εγκατέλειπαν την ερασιμακή προφορά θα ήταν πιο εύκολη η διάδοση και η διδασκαλία της Νεοελληνικής. Όπως κάποτε υποστήριξε κάποιος, η υιοθέτηση της νεοελληνικής προφοράς αντιστοιχεί στα $\frac{3}{4}$ του συνολικού κόπου εκμάθησης της νεοελληνικής από τους γνώστες των αρχαίων· τους φτάνει να διανύσουν το άλλο $\frac{1}{4}$ του δρόμου για να αφομοιώσουν με πολύ λίγο κόπο και τέλεια τη Νεοελληνική.

Στη νότια Ιταλία το προγενέστερο ελληνικό γλωσσικό υπόστρωμα επέδρασε στις μεταγενέστερες τοπικές ρομανικές διαλέκτους αλλά και στην ίδια την Ιταλική.

Η ύπαρξη αυτών των γλωσσικών δεδομένων πρέπει να καθορίζει και τη μέθοδο διδασκαλίας της Νεοελληνικής. Συνεπώς η διδασκαλία της Νεοελληνικής με συγκριτική συνεκτίμηση της επιδράσεως των ελληνικών ιστορικών ιδιωμάτων στις ρομανικές ντοπολαλίες μπορεί να είναι μια διδακτική διέξοδος και μέθοδος για να γίνει ευρέως κατανοητός ο μηχανισμός των συγκοινωνούντων δοχείων και των διαχρονικών και διατοπικών γλωσσικών μολιασμάτων.

Μια πρόταση διδασκαλίας βασισμένη στη “Διαθεματική Προσέγγιση”

Αθανάσιος Κυρίτσης

Υπεύθυνος του εξεταστικού κέντρου στην Κοπεγχάγη

th_kiritisis@yahoo.gr

Τα παιδιά αποτελούν μια ξεχωριστή κατηγορία μαθητών με ιδιαίτερα μαθησιακά γνωρίσματα τα οποία ο δάσκαλος πρέπει να τα λάβει υπόψη του κατά το σχεδιασμό του διδακτικού υλικού καθώς και κατά την επιλογή της κατάλληλης μεθοδολογίας. Για το λόγο αυτό ο δάσκαλος πρέπει να είναι ευαισθητοποιημένος σχετικά με τις ανάγκες των μικρών μαθητών ώστε να υιοθετήσει μία διδακτική προσέγγιση που να αναγνωρίζει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους.

Ένα από τα εργαλεία που έχει στη διάθεσή του ο δάσκαλος της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας σε παιδιά είναι η “Διαθεματική Προσέγγιση”. Σκοπός της εργασίας αυτής είναι να παρουσιαστούν οι δυνατότητες υλοποίησης του γνωστικού στόχου/των γνωστικών στόχων του μαθήματος μέσα από τη συμμετοχή και τη δραστηριοποίηση των μικρών μαθητών στο πλαίσιο της Διαθεματικής Προσέγγισης.

Αρχικά θα γίνει σύντομη αναφορά στα πλεονεκτήματα της χρήσης της Διαθεματικής Προσέγγισης στη διδασκαλία σε παιδιά. Θα ακολουθήσει η παρουσίαση των σημείων εκείνων που πρέπει να ληφθούν υπόψη για να είναι επιτυχημένη μια διαθεματική πρόταση. Τέλος θα γίνει αναλυτική παρουσίαση ενός σχεδίου διδασκαλίας με θέμα: “**Γνωρίζω τα καταστήματα της γειτονιάς μου ή της πόλης μου**”. Πιο συγκεκριμένα:

- θα τεθούν οι στόχοι (γενικοί και ειδικοί)
- θα προσδιοριστούν τα στάδια του μαθήματος σε συνδυασμό με ποικιλία δραστηριοτήτων
- θα αναπτυχθεί η μεθοδολογία που θα χρησιμοποιηθεί για τη διεξαγωγή των δραστηριοτήτων, λαμβάνοντας υπόψη το πώς μαθαίνουν τα παιδιά
- θα παρουσιαστούν όλα τα υλικά/ασκήσεις/δραστηριότητες που θα χρησιμοποιηθούν κατά τη διάρκεια του μαθήματος καθώς και οι εργασίες που θα ανατεθούν στους μαθητές για το σπίτι και θα οριστεί αναλυτικά ο χρόνος διδασκαλίας που θα αφιερωθεί σε κάθε δραστηριότητα.

Σπάνια διδασκόμενες ξένες γλώσσες στη Βαυαρία. Το παράδειγμα του προγράμματος «Έρευνα και Ανάπτυξη» του Συνδέσμου Βαυαρικών Λαϊκών Πανεπιστημίων (BVV)

Eleni Lehner

Υπεύθυνη του εξεταστικού κέντρου στο Erding
eleni.lehner@vhs-erding.de

Ο Σύνδεσμος Βαυαρικών Λαϊκών Πανεπιστημίων (ΣΒΛΠ), στην προσπάθεια του να προωθήσει τα προγράμματα επιμόρφωσης διαθέτει ένα μέρος του προϋπολογισμού του σε ένα ταμείο Καινοτομίας.

Προωθήθηκαν και προωθούνται προγράμματα που πληρούν τα κριτήρια της καινοτομίας, της αειφορίας, της δυνατότητας διάχυσης των μαθησιακών αποτελεσμάτων, του σεβασμού της διαφορετικότητας και της ισότητας των φύλων. Αρκετά Λαϊκά Πανεπιστήμια έχουν ήδη επωφεληθεί από την επιτυχή εφαρμογή αυτού του προγράμματος. Σε διάφορους τομείς του «οργανισμού Λ.Π.» ξεκίνησαν και υποστηρίχθηκαν καινοτόμα αναπτυξιακά προγράμματα μέσω του «Ταμείου έρευνας και ανάπτυξης».

Παράλληλα με την υποστήριξη νέων προγραμμάτων, το ΣΒΛΠ επικαιροποίησε το 2012 τους όρους χρηματοδότησης και καθιστά επίκεντρο των εργασιών του την μεταφορά των αποτελεσμάτων των προγραμμάτων στα Λαϊκά Πανεπιστήμια. Το ζητούμενο σήμερα είναι η διάχυση αξιοποιήσιμων αποτελεσμάτων από τις εφαρμογές των προγραμμάτων, έτσι ώστε να μην επωφελούνται μόνο οι συμμετέχοντες συνάδελφοι, αλλά και τα άλλα Λ.Π.

Στο πλαίσιο αυτού του προγράμματος το Λ.Π. του Erding θα ξεκινήσει μια διετή έρευνα με θέμα τις σπάνια διδασκόμενες γλώσσες. Οι σπάνια διδασκόμενες γλώσσες είναι τόσο ποικίλες και ο αριθμός τους τόσο μεγάλος (45) που και μόνο η ενασχόληση με αυτές στο πλαίσιο ενός προγράμματος συνιστά μια μεγάλη συνεισφορά στην πολυμορφία. Το πρόγραμμα συμβάλλει στη διατήρηση ενός ευρέος φάσματος διδασκαλίας ξένων γλωσσών και εξασφαλίζει έτσι τη γλωσσική ποικιλία στο μέλλον.

Με τη βοήθεια μιας δημοσκόπησης, θα εξεταστεί και θα αναλυθεί η ζήτηση. Τα αποτελέσματα της έρευνας θα χρησιμοποιηθούν σε διάφορα τμήματα ξένων γλωσσών (και της Ελληνικής ως ξένης γλώσσας), και θα ληφθούν υπόψη τα ενδιαφέροντα των συμμετεχόντων ομάδων. Η ισότητα των φύλων θα εξασφαλιστεί τόσο με την προσωπική συμμετοχή στο πρόγραμμα αλλά και με την αναγνώριση των όρων διαβίωσης των συμμετεχόντων.

Σχετικά με την αξιοποίηση ενός διαδραστικού μοντέλου διδασκαλίας/εκμάθησης της νέας ελληνικής ως ξένης γλώσσας

Ντανιέλα Μπογιάνοβα & Γκαλίνα Ιόντσεβα

Τμήμα Γλωσσικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Σόφιας «Αγ.Κλήμης της Αχρίδας» στη Βουλγαρία
d_boyanova@abv.bg & vyontcheva@online.bg

Η ανακοίνωση εστιάζεται στην βαθμιαία μετάβαση από τις παραδοσιακές στις πιο σύγχρονες διαδραστικές μεθόδους διδασκαλίας/εκμάθησης της νέας ελληνικής ως ξένης γλώσσας και προτείνει ένα διαδραστικό μοντέλο δημιουργικής μάθησης που χρησιμοποιήθηκε πειραματικά σε ομάδες μικτών ικανοτήτων και που αποδείχθηκε αρκετά αποτελεσματικό για την ανάπτυξη της δυνατότητας πραγματικής επικοινωνίας. Επιπλέον παρουσιάζονται και τα αποτελέσματα μιας έρευνας που έγινε με χρήση ερωτηματολογίου ανάμεσα στους εκπαιδευτικούς και τους εκπαιδευόμενους σχετικά με τη χρήση κλασικών και σύγχρονων μεθόδων στην εκπαιδευτική πρακτική. Στόχος ήταν να ερευνηθούν οι βασικές στάσεις και αντιλήψεις τους προκειμένου να αναπτυχθούν σχετικές μεθοδολογίες και πρακτικές, οι οποίες να ανταποκρίνονται στις υπάρχουσες εκπαιδευτικές ανάγκες.

Η αξιοποίηση της νέας τεχνολογίας και των ηλεκτρονικών υπολογιστών στην εκπαιδευτική πρακτική ενισχύθηκε σημαντικά από τις αρχές του 21-ου αιώνα διότι επιτρέπει στους εκπαιδευτικούς και τους εκπαιδευόμενους να αναζητήσουν και να βρουν νέους πιο δημιουργικούς τρόπους μάθησης και επικοινωνίας. Με τη χρήση των Η/Υ εξασφαλίζεται η ενεργητικότερη συμμετοχή των εκπαιδευομένων στην οργάνωση και τον σχεδιασμό του μαθήματος καθώς το διδακτικό υλικό μπορεί να επιλέγεται και να διαμορφώνεται κάθε φορά έτσι ώστε να ανταποκριθεί στις συγκεκριμένες ανάγκες και τα ενδιαφέροντά τους. Οι διαδραστικές μέθοδοι είναι η καινοτομία η οποία δημιουργεί πολλές προσδοκίες για γρήγορη και αποτελεσματική εκμάθηση διότι προσφέρει τη δυνατότητα δημιουργίας ενός πιο ελκυστικού μαθησιακού περιβάλλοντος όπου το παραδοσιακό και το σύγχρονο συμβιώνουν αρμονικά και με τον τρόπο αυτό εγγυάται το μαθησιακό αποτέλεσμα.

Διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης γλώσσας για επαγγελματική χρήση

Svitlana Pereplotchykova

Επίκουρη καθηγήτρια της Έδρας των Ελληνικών Σπουδών του Ινστιτούτου Φιλολογίας του Εθνικού Πανεπιστημίου «Τάρας Σεβτσένκο» του Κιέβου

Υπεύθυνη του εξεταστικού κέντρου στο Κίεβο

fotyng@mail.ru, fotyng79@gmail.com

Παρουσιάζεται η ανασκόπηση της κατάστασης της διδασκαλίας της Νέας Ελληνικής γλώσσας σε ΑΕΙ της Ουκρανίας με ανάλυση του διδακτικού υλικού και αναγκών καθώς γίνεται λόγος και για τα προβλήματα προσέλκυσης υποψήφιων φοιτητών στα ελληνικά τμήματα.

Σε κάποια ΑΕΙ της Ουκρανίας υπάρχουν τμήματα της ελληνικής φιλολογίας, οι απόφοιτοι των οποίων αποκτούν πτυχίο φιλόλογου της Νέας Ελληνικής γλώσσας με ειδίκευση «Η Νέα Ελληνική γλώσσα και λογοτεχνία, μετάφραση». Παράλληλα σε ορισμένα ΑΕΙ τα νέα ελληνικά διδάσκονται και ως δεύτερη ξένη γλώσσα σε όσους σπουδάζουν με ειδίκευση σε άλλη ξένη γλώσσα (π.χ. αγγλικά). Συνεπώς θα περιγραφούν το πρόγραμμα σπουδών για αυτές τις ειδικεύσεις και τα συγκεκριμένα μαθήματα που παρακολουθούν οι φοιτητές, όπως «Πρακτική εξάσκηση σε μετάφραση από την ελληνική», «Μετάφραση νομικών και οικονομικών κειμένων», «Ελληνικά για επιχειρηματική χρήση».

Στο Πανεπιστήμιο του Κιέβου εδώ και μερικά χρόνια τα Νέα Ελληνικά διδάσκονται και σε όσους σπουδάζουν κλασική φιλολογία και δημοσιογραφία ως υποχρεωτικό μάθημα. Επίσης ξεκίνησε διδασκαλία της ελληνικής σε μελλοντικούς ιστορικούς ως επιλεγόμενο μάθημα.

Στις αναφερθείσες περιπτώσεις για τη διδασκαλία της γλώσσας ορίζεται διαφορετικός αριθμός ακαδημαϊκών ωρών. Άλλωστε και ο σκοπός εκμάθησης της γλώσσας διαφοροποιείται. Θα παρουσιαστεί η ανασκόπηση του υλικού που χρησιμοποιείται για τη διδασκαλία της ελληνικής και θα αναλυθούν οι ιδιαιτερότητες της διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας σε μη ελληνόφωνο περιβάλλον και σε ομάδες με ειδικά ενδιαφέροντα, γεγονότα που επιβάλλουν διαφοροποίηση στις συνθήκες εκμάθησης της γλώσσας και ορισμένες επιπλέον προκλήσεις-δυσκολίες για τους διδάσκοντες.

Προτυποποίηση στη διεξαγωγή εξετάσεων Πιστοποίησης Επάρκειας της Ελληνομάθειας: Εξασφαλίζοντας ίσες ευκαιρίες για όλους.

Νίκος Πυλαρινός

Διευθυντής, Κέντρο Εξετάσεων και Πιστοποιήσεων, Ελληνοαμερικανική Ένωση

nyylarinos@hau.gr

& Γιώργος Εξαδάκτυλος

Υπεύθυνος Ελέγχου Ποιότητας, Κέντρο Εξετάσεων και Πιστοποιήσεων, Ελληνοαμερικανική Ένωση

gexadaktilos@hau.gr

Η Ελληνοαμερικανική Ένωση διεξάγει εξετάσεις γλωσσομάθειας από το 1957 και, ετησίως, εξετάσεις Πιστοποίησης Επάρκειας της Ελληνομάθειας από το 1996.

Προκειμένου να διασφαλίσει την παροχή ίσων ευκαιριών σε όλους όσοι εμπλέκονται στις εξετάσεις, το Κέντρο Εξετάσεων και Πιστοποιήσεων, αρμόδιος φορέας της Ελληνοαμερικανικής Ένωσης, εφαρμόζει αυστηρά ευέλικτο σύστημα προτύπων σε όλες τις εξεταστικές διαδικασίες που ακολουθεί. Οι διαδικασίες αφορούν στα ακόλουθα τρία πεδία τα οποία έχουν ως κοινό γνώμονα τους εμπλεκόμενους στις εξετάσεις (υποψήφιοι, καθηγητές, σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, πανεπιστήμια, Κέντρα Ξένων Γλωσσών, Κέντρα Δια Βίου Μάθησης, άλλες δομές εκπαίδευσης):

1. **Προσωπικό εξετάσεων:** Αφορά στην επιλογή και (επαν)εκπαίδευση των εξεταστών προφορικών και γραπτών εξετάσεων, των συντονιστών των εξεταστικών χώρων και των επιτηρητών των γραπτών εξετάσεων.
2. **Επικοινωνία:** Αφορά στην τυπική και άτυπη, έγγραφη ή άλλης μορφής επικοινωνία μεταξύ της Ελληνοαμερικανικής Ένωσης και του προσωπικού εξετάσεων και των εμπλεκόμενων στις εξετάσεις.
3. **Έλεγχος ποιότητας:** Αφορά στον έλεγχο πριν, κατά τη διάρκεια και μετά τις εξετάσεις των ανωτέρω δύο πεδίων και στις σχετικές βελτιωτικές διορθώσεις όπου είναι απαραίτητο.

Για τα ανωτέρω, το Κέντρο Εξετάσεων και Πιστοποιήσεων της Ελληνοαμερικανικής Ένωσης έχει πιστοποιηθεί από την TÜV HELLAS - μέλος του TÜV NORD Group - και είναι ο μοναδικός φορέας διεξαγωγής εξετάσεων στην Ελλάδα με πιστοποίηση που εξειδικεύεται στην παροχή ολοκληρωμένων εξεταστικών υπηρεσιών.

Διδασκαλία και εκμάθηση της Νέας Ελληνικής γλώσσας στην Ιταλία: προβληματικές περιοχές

Νικολέτα Ραλλάκη & Κατερίνα Παπαθέου

Έδρα Νεοελληνικών Σπουδών της Φιλοσοφικής Σχολής της Κατάνης
Υπεύθυνες του εξεταστικού κέντρου στην Κατάνη
nicolettarallaki@gmail.com, papatheu@unict.it

Η εισήγηση, που αφορά τη διδασκαλία της Νέας Ελληνικής γλώσσας σε Ιταλούς σπουδαστές και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν κατά την εκμάθησή της, βασίζεται στην επεξεργασία και την ανάλυση των δεδομένων που απορρέουν από τη διδασκαλία της Νέας Ελληνικής στην Έδρα Νεοελληνικών Σπουδών της Φιλοσοφικής Σχολής της Κατάνης με υπεύθυνη την κ. Κατερίνα Παπαθέου.

Από την ίδρυση του Εξεταστικού μας Κέντρου (2010) έχει γίνει λεπτομερής παρατήρηση, καταγραφή και ανάλυση αυτών των δεδομένων με σκοπό να κατανοηθούν καλύτερα τα αίτια των λαθών, και ιδιαίτερα ο βαθμός παρεμβολής της μητρικής γλώσσας των σπουδαστών (ιταλική) στην εκμάθηση της Νέας Ελληνικής ως ξένης γλώσσας, έτσι ώστε να δημιουργηθεί ένα πλαίσιο διδασκαλίας ικανό να αντιμετωπίσει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τις δυσκολίες των σπουδαστών με στόχο την επίλυσή τους.

Στην εισήγηση θα γίνει λεπτομερής ανάλυση των προβληματικών περιοχών για τους Ιταλούς σπουδαστές, καθώς και των στρατηγικών διδασκαλίας που εφαρμόζουμε έτσι ώστε να ελαχιστοποιήσουμε τα λάθη. Τα παραδείγματα που χρησιμοποιούνται έχουν εξαχθεί από τα στοιχεία που συλλέξαμε σε ένα δείγμα 250 μαθητών που παρακολουθούν το μάθημα της Νέας Ελληνικής γλώσσας κάθε ακαδημαϊκό έτος και άλλων 100 που από το 2010 έχουν εγγραφεί συνολικά μέχρι τώρα στις εξετάσεις της Ελληνομάθειας. Κατά τη συλλογή αυτών των δεδομένων λάβαμε υπόψη όλες τις δεξιότητες που εξετάζονται κατά τις εξετάσεις Πιστοποίησης της Ελληνομάθειας δίνοντας περισσότερη έμφαση σε αυτές που αφορούν την παραγωγή.

Εφαρμογές της χρήσης Ηλεκτρονικών Σωμάτων Κειμένων στη διδασκαλία της γλώσσας

Αγγελική Σακελλαρίου

Επίκουρη Καθηγήτρια ΠΤΔΕ, Πανεπιστημίου Δυτ. Μακεδονίας
asakellariou@uowm.gr

Σε αυτή την ανακοίνωση παρουσιάζονται τρεις εφαρμογές της χρήσης Ηλεκτρονικών Σωμάτων Κειμένων στη μελέτη και τη διδασκαλία της γλώσσας. Οι εφαρμογές αυτές αφορούν τόσο τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης όσο και τη διδασκαλία της ως μητρικής γλώσσας.

Στην πρώτη εφαρμογή παρουσιάζεται ένα φωνολογικό φαινόμενο: η έκκρουση φωνηέντων. Αξιοποιώντας κυρίως ποσοτικά δεδομένα θα καταδείξουμε πώς το συγκεκριμένο προαιρετικό πάθος φθόγγων σχετίζεται με το κειμενικό είδος αλλά και με το μέσο επικοινωνίας του κειμένου και θα πρέπει να διδάσκεται λαμβάνοντας υπόψη αυτές τις παραμέτρους.

Η δεύτερη εφαρμογή άπτεται τόσο της σύνταξης όσο και του λεξιλογίου: πρόκειται για τη διάκριση ανάμεσα στα αναφορικά *που* και *οποίος*. Αξιοποιώντας ποιοτικά δεδομένα αυτή τη φορά, θα καταδείξουμε ότι η χρήση τους συσχετίζεται άμεσα με το ύφος των κειμένων και θα πρέπει να διδάσκεται σε συνάρτηση με αυτό.

Τέλος θα εστιάσουμε στο λεξιλόγιο παρουσιάζοντας τη χρήση πολύσημων λέξεων μέσα στα ΗΣΚ: ζητούμενο είναι να ανακαλύψουν οι μαθητές τις διάφορες σημασίες των λέξεων μέσα από τη χρήση τους σε διαφορετικά κειμενικά είδη. Ενδιαφέρει κυρίως ο διαχωρισμός των σημασιών τους στον επιστημονικό λόγο από τις σημασίες τους στον κοινό λόγο.

Ιταλόφωνοι φυσικοί ομιλητές και η εκμάθηση της Ελληνικής ως ξένης/δεύτερης γλώσσας

Ines Di Salvo

Τακτ. Καθ. Νεοελληνικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας, Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου του Παλέρμο
Υπεύθυνη του εξεταστικού κέντρου στο Παλέρμο
disalvoines@libero.it

Οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι Ιταλόφωνοι φυσικοί ομιλητές που προβαίνουν στην εκμάθηση της Ελληνικής ως δεύτερης / ξένης γλώσσας οφείλονται όχι μόνο και όχι τόσο στις ιδιοτυπίες της Νεοελληνικής, όσο στις εντελώς διαφορετικές, και ως επί το πλείστον αντίθετες, δομές της μητρικής τους γλώσσας, ιδιαίτερα για όσον αφορά στη χρήση και τη λειτουργία του ρήματος, και, ειδικά στην κατηγορία της άποψης (aspect). Θα προσπαθήσω να εντοπίσω και να αναλύσω με παραδείγματα αυτά τα *κρίσιμα* (σε αντιπαραβολή με την Ιταλική) *σημεία* της Ελληνικής, ώστε να αξιοποιηθούν από τους διδάσκοντες και από τους διδασκόμενους για μια αποτελεσματικότερη απόδοση στην κατανόηση και, προπαντός, στην παραγωγή και του γραπτού και του προφορικού λόγου. Ελπίζω, άλλωστε, η θεωρητική προσέγγιση του θέματος να αποτελέσει κίνητρο για μια περαιτέρω συζήτηση γύρω από την έννοια της *διγλωσσίας/διμορφίας*, τόσο μάλλον που ο Εθνικός Ποιητής των Ελλήνων, ο Ιταλόφωνος και δίγλωσσος Διονύσιος Σολωμός, όχι σπάνια, και, όπως θα δούμε, καθόλου παράξενα, δείχνει να ανατρέχει ... σε δίμορφα Ιταλικά!

Παραμύθια, μύθοι και άλλες διηγήσεις στη διδασκαλία των ελληνικών σε ξενόγλωσσους ενήλικες. Υλικό. Σκεπτικό. Προσεγγίσεις.

Κλαίρη-Φωτεινή Σκανδάμη

Επίσημη (=Κρατική) Σχολή Ξένων Γλωσσών της Βαρκελώνης
Υπεύθυνη του εξεταστικού κέντρου στη Βαρκελώνη
kskandami@eoibd.cat

Η ανακοίνωση αυτή εξετάζει τη διδασκαλία της ελληνικής με μεθόδους που υιοθετούν παράλληλα διδακτικά εργαλεία και συγκεκριμένα την ένταξη του παραμυθιού σε τάξεις ενηλίκων. Τα δεδομένα έχουν συγκεντρωθεί τα τελευταία 22 χρόνια κατά τη διάρκεια των μαθημάτων στο Τμήμα Νέων Ελληνικών της Κρατικής Σχολής Ξένων Γλωσσών της Βαρκελώνης. Ο κύριος κορμός της ανακοίνωσης αφορά στην χρήση και επεξεργασία ευρωπαϊκών παραμυθιών καθώς και κάποιων επιμέρους επεισοδίων από την ελληνική μυθολογία. Παρόλο που η επανεξέταση κλασικών ιστοριών κάτω από διαφορετικά πρίσματα και η καινοτόμος ή και βλάσφημη καμιά φορά ανασύστασή τους έχει αποτελέσει ανέκαθεν προσφιλή απασχόληση διαφόρων δημιουργών, η χρήση παραμυθιών για εκπαιδευτικούς σκοπούς όπως εδώ παρουσιάζεται ανταποκρίνεται στην ανάγκη εμπέδωσης γνώσεων γραμματικής και λεξιλογίου και της ενσωμάτωσής τους σε ένα καθορισμένο και εν δυνάμει επεκτεινόμενο περιβάλλον. Τα παραμύθια είναι συγκεκριμένα -υπό την έννοια ότι εξυπηρετούν προκαθορισμένους από τον διδάσκοντα στόχους. Καθώς αναπτύσσονται τμηματικά κατά τη διάρκεια των μαθημάτων σχηματίζοντας υποενότητες, αφήνουν να διαφανεί ο τελικός σκοπός του εγχειρήματος, που είναι η συγγραφή εκ μέρους του σπουδαστή -ή ομάδας σπουδαστών- μιας νέας ιστορίας, μιας προσωπικής δημιουργίας που θα βασίζεται σε ένα κοινό και αναγνωρίσιμο υπόβαθρο. Κατά τη διαδικασία αυτή οι διδασκόμενοι προχωρούν σταδιακά στην κατάκτηση των γνώσεων καθώς έρχονται αντιμέτωποι με τα διάφορα μέρη της ιστορίας, τα επεξεργάζονται και τα αναπλάθουν. Νέες τεχνολογίες, όπως π.χ. η ύπαρξη λογισμικού για τη δημιουργία διαδραστικών παιγνιδιών υποστηρίζουν τη μέθοδο αυτή και της προσφέρουν νέες δυνατότητες ανάπτυξης και εμπλουτισμού.

Για τη διδακτική της νεοελληνικής γλώσσας στο Freie Universität Berlin

Dr. phil.Λουκία Στέφου

Institut für Griechische und Lateinische Philologie
Professur Neogräzistik (FU Berlin)
Αποσπασμένη εκπαιδευτικός
lste@zedat.fu-berlin.de

& Bart Soethaert

Centrum Modernes Griechenland (CeMoG)
Freie Universität Berlin
Επιστημονικός συνεργάτης
b.soethaert@cemog.fu-berlin.de

Από το 2008 η Έδρα Νεοελληνικών Σπουδών στο Freie Universität Berlin σχεδίασε και υλοποιεί στη διαδικτυακή εκπαιδευτική πλατφόρμα του FU Berlin (*Blackboard*) ένα εξ αποστάσεως πρόγραμμα υποστήριξης της διδασκαλίας της νεοελληνικής γλώσσας. Το πρόγραμμα e-Learning με τίτλο *Spracherwerb des Neugriechischen* προσφέρει στους φοιτητές ένα συμπληρωματικό εργαλείο για να βελτιώσουν με τη χρήση 2500 και πλέον ασκήσεων -στη φωνολογία, στη μορφολογία, στο λεξιλόγιο, στη σύνταξη, στην κατανόηση γραπτού και προφορικού λόγου- το επίπεδο γνώσης της γλώσσας και ικανότητας χειρισμού της. Το πρόγραμμα ηλεκτρονικής εκμάθησης των νεοελληνικών ευνοεί την εξατομικευμένη και την αυτο-μάθηση, καθώς οι ασκήσεις ανταποκρίνονται στα έξι επίπεδα γλωσσομάθειας του Κοινού Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς για τις Γλώσσες (A1, A2, B1, B2, Γ1 και Γ2) και οι φοιτητές επιλέγουν ελεύθερα τη στιγμή, τον βαθμό δυσκολίας και τη συχνότητα της πρακτικής εξάσκησής τους στη νεοελληνική γλώσσα.

Στην ανακοίνωση «Για τη διδακτική της νεοελληνικής γλώσσας στο Freie Universität Berlin» η Λουκία Στέφου και ο Bart Soethaert θα παρουσιάσουν το πρόγραμμα e-Learning των νεοελληνικών και θα συζητήσουν τις δυνατότητες και τις εμπειρίες με *blended learning* στη διδασκαλία της νεοελληνικής γλώσσας ως ξένης γλώσσας στην Έδρα Νεοελληνικών Σπουδών στο Ελεύθερο Πανεπιστήμιο του Βερολίνου.

(Βλ. σχετικά: www.geisteswissenschaften.fu-erlin.de/we02/griechisch/neograezistik/e_learning/)

Εξάσκηση της Ελληνικής ως ξένης/δεύτερης γλώσσας μέσω εφαρμογής iPhone - Προετοιμασία για τις Εξετάσεις Ελληνομάθειας μέσω εξ αποστάσεως υπηρεσίας (eTutoring)

Δημήτρης Τολιάς, PhD

Director of Life Long Learning, Hellenic American University, Manchester, NH, USA

dtolias@hauniv.edu

& Κική Σεκερτζή

Συντονίστρια Προγράμματος Νέας Ελληνικής Γλώσσας, Κέντρο Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας και Γλωσσικών Σπουδών, Ελληνοαμερικανική Ένωση

ksekertzi@hau.gr

Το “**Greek on the Go**” iPhone Application είναι εφαρμογή, προϊόν συνεργασίας της Ελληνοαμερικανικής Ένωσης και της Top Creations, που εργάστηκαν από κοινού για το σχεδιασμό και την ολοκλήρωσή της από τον Οκτώβριο 2010 ως τον Ιούλιο 2011. Η εφαρμογή απευθύνεται σε αρχάριους, ξενόγλωσσους σπουδαστές επιπέδου A1 έως A2 του Κοινού Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς για τις Γλώσσες (ΚΕΠΑ) που μαθαίνουν Νέα Ελληνικά ως δεύτερη ή ξένη γλώσσα. Η εφαρμογή στοχεύει στην εκμάθηση και εξάσκηση νέου λεξιλογίου ενταγμένου σε αυθεντικές, καθημερινές περιστάσεις επικοινωνίας καθώς και στη βελτίωση της κατανόησης προφορικού λόγου. Η εφαρμογή διατίθεται από το App Store της Apple σε ολόκληρο τον κόσμο και έχει βραβευτεί με το Ευρωπαϊκό Σήμα Γλωσσών 2011.

Το πρόγραμμα **Talk to the Exam Expert** είναι μία εξ αποστάσεως υπηρεσία η οποία προσφέρει τη δυνατότητα σε υποψηφίους των Εξετάσεων Πιστοποίησης Επάρκειας της Ελληνομάθειας του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας να προετοιμαστούν για το μέρος της εξέτασης που αφορά στην Παραγωγή Προφορικού Λόγου. Συγκεκριμένα, οι υποψήφιοι έρχονται σε επαφή με έμπειρους καθηγητές, φυσικούς ομιλητές της Ελληνικής, εξασκούν τον προφορικό τους λόγο και εξοικειώνονται με τη δομή του προφορικού μέρους των Εξετάσεων. Η υπηρεσία απευθύνεται σε υποψηφίους της Ελληνικής επιπέδου A1 έως G2 του Κοινού Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς για τις Γλώσσες (ΚΕΠΑ).

Διδασκαλία των στερεότυπων εκφράσεων της ελληνικής γλώσσας σε ρωσόφωνους ενήλικες στο επίπεδο B2 (τρόποι προσέγγισης, διδακτικό υλικό, προτάσεις)

Irina V. Tresorukova

PhD, μόνιμη αναπληρώτρια καθηγήτρια στην έδρα Βυζαντινής και Νεοελληνικής Φιλολογίας της Φιλολογικής Σχολής στο Πανεπιστήμιο Λομονόσοφ της Μόσχας

Υπεύθυνη του εξεταστικού κέντρου στη Μόσχα

Το πρόγραμμα διδασκαλίας των στερεότυπων εκφράσεων (ΣΕ) και των ΦΜ εν γένει παρέχει δυνατότητες για μια προγραμματισμένη και πλήρη προσέγγιση στην εκμάθηση των φρασεολογισμών της ΝΕ σε όλα τα επίπεδα με χρήση σχεδόν όλων των υπαρχουσών μεθόδων ανάλυσης των ΦΜ.

Από το επίπεδο A1 κίολας κατά τη διάρκεια της εκμάθησης της φωνητικής με σωστή χρήση φωνηέντων και συμφώνων μπορούν να χρησιμοποιούνται διάφορες στερεότυπες εκφράσεις τύπου με διάφορους στόχους. Οι στερεότυπες εκφράσεις σε πιο προχωρημένα επίπεδα A2 - B1 μπορούν να κατηγοριοποιηθούν σε διάφορες ομάδες ανά στόχο που θέτει ο διδάσκων. Χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της λειτουργικής και επικοινωνιακής προσέγγισης ο διδάσκων εισάγει τη ζωντανή γλώσσα στην αντίληψη των εκπαιδευόμενων.

Στο επίπεδο B2 χρειάζεται η εφαρμογή των μεθόδων της ταξινόμησης από τη μία και της γνωστικής προσέγγισης από την άλλη. Οι στερεότυπες εκφράσεις στο επίπεδο B2 πρέπει να περιλαμβάνουν όχι μόνο τις ΣΕ από την καθομιλούμενη γλώσσα, αλλά και τις ΣΕ από άλλη γλωσσικά ύφη.

Επίσης σημαντικό ρόλο στη σωστή κατανόηση των ΣΕ σε όλα τα επίπεδα παίζει η μελέτη των μορφολογικών χαρακτηριστικών των ΣΕ για τη σωστή χρήση τους στη γλώσσα. Σημειωτέον ότι μέσω της μελέτης των στερεότυπων εκφράσεων ο εκπαιδευόμενος αποκτάει κλειδί στη νοοτροπία της γλώσσας και του λαού που μελετάει και έτσι μεταλαμβάνει τον πολιτισμό και την ιστορία τους μέσω αυτού του μοναδικού γλωσσικού υλικού.

Ελληνικές σπουδές στην Αζοφική: απαιτείται το επαναλανσάρισμα

Βικτώρια Τσελπάν

Πρόεδρος Τμήματος Ελληνικής Γλώσσας και Μετάφρασης, Κρατικό Πανεπιστήμιο Μαριούπολης
Υπεύθυνη του εξεταστικού κέντρου στη Μαριούπολη
maltsevanita@hotmail.com

Η συμπλήρωση των 23 ετών από την απαρχή της δυναμικής εξέλιξης της νεοελληνικής γλωσσικής εκπαίδευσης στην ανεξάρτητη πλέον Ουκρανία με επίκεντρο την Αζοφική, όπου διαμένει η πιο πολυάριθμη ιστορική ελληνική διασπορά στην Ευρώπη, απαιτεί την άμεση ανασκόπηση αποτελεσμάτων των μακρόχρονων υλικών και πνευματικών επενδύσεων των πολιτικών, κοινωνικών και εκπαιδευτικών φορέων εντός και εκτός των ελληνικών συνόρων στο εν λόγω σημαντικό δίκτυο της ελληνομάθειας. Απώτερος στόχος της ανασκόπησης αυτής είναι η χάραξη μιας έξυπνης στρατηγικής αναφορικά με τη διατήρηση και περαιτέρω ανάπτυξη του δικτύου αυτού. Στην παρούσα ανακοίνωση θα επιχειρήσω να περιγράψω αναλυτικά τους στόχους, τα προφίλ των διδασκόντων και σπουδαστών, τις προσεγγίσεις στη διδασκαλία/εκμάθηση της ελληνικής ως ξένης/δεύτερης γλώσσας, τον σχεδιασμό αναλυτικών προγραμμάτων, τα θέματα αξιολόγησης/πιστοποίησης της ελληνομάθειας και την επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων σε διάφορα στάδια ανάπτυξης των ελληνικών σπουδών στην Αζοφική, συγκεκριμένα στο Κρατικό Πανεπιστήμιο Μαριούπολης και τα σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της περιοχής. Για όλα τα παραπάνω θα δανειστώ τους όρους από την οικονομική επιστήμη, αναφορικά με τα στάδια κύκλου ζωής ενός προϊόντος και να μιλήσω και στην περίπτωση μας για εισαγωγή, ανάπτυξη, ωριμότητα και κάμψη. Η ανάλυση της σημερινής φάσης οδηγεί στο συμπέρασμα ότι οι ελληνικές σπουδές στην Αζοφική απέκτησαν σταθερές βάσεις και βρίσκονται σε στάδιο ωριμότητας, παρουσιάζοντας όμως και τα πρώτα σημάδια κάμψης, για τα οποία επίσης θα γίνει λόγος. Θα καταλήξω με τις προτάσεις αντιμετώπισης των κινδύνων, καθώς και ανάληψης των κατάλληλων μέτρων για το λεγόμενο «επαναλανσάρισμα» της νεοελληνικής γλωσσικής εκπαίδευσης στην Αζοφική ανάλογα με τις σύγχρονες προκλήσεις.

Διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης γλώσσας στην Τσεχία

Dita Vořechovská

Λέκτορας νέας ελληνικής γλώσσας, Τμήμα Νεοελληνικής Φιλολογίας, Ινστιτούτο Ελληνικών και Λατινικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο του Καρόλου, Πράγα
vorechov@seznam.cz

Η διδασκαλία της νέας ελληνικής γλώσσας στην Τσεχική Δημοκρατία έχει αρκετά μεγάλη παράδοση. Πέρα από μερικές περιόδους στο παρελθόν, συγκεκριμένα το μεσαίωνα, τις πρώτες δεκαετίες του 20ού αιώνα και την περίοδο αμέσως μετά τον εμφύλιο πόλεμο στην Ελλάδα, το ενδιαφέρον του ευρύτερου κοινού για τα μαθήματα των νέων ελληνικών άρχισε να αυξάνεται μετά το 1989 με την πτώση του κομμουνιστικού καθεστώτος και με την ταυτόχρονη δυνατότητα οι υπήκοοι της Τσεχοσλοβακικής Δημοκρατίας να ταξιδεύουν ελεύθερα στο εξωτερικό. Κατά τη διάρκεια των τελευταίων δύο δεκαετιών αυξήθηκε αισθητά ο αριθμός των τσέχων τουριστών οι οποίοι παράλληλα προσπαθούν να αποκτήσουν και γνώσεις των ελληνικών σε ικανοποιητικό επίπεδο, το οποίο όμως μπορεί να διαθέρει αρκετά για τον καθένα. Εκτός της μεγάλης ομάδας τουριστών που μαθαίνουν ελληνικά σε φροντιστήρια υπάρχουν στην Τσεχία ενδιαφερόμενοι είτε ελληνικής καταγωγής τρίτης/τέταρτης γενιάς περισσότερο από μεικτές οικογένειες είτε τσεχικής καταγωγής με ορισμένες σχέσεις προς το ελληνικό στοιχείο. Δεν πρέπει να ξεχάσουμε τα Πανεπιστήμια της Τσεχίας – στην Πράγα και στο Μπρνο – όπου διδάσκονται τα νέα ελληνικά σε ακαδημαϊκό επίπεδο. Τόσο στα φροντιστήρια όσο στα Πανεπιστήμια απευθύνονται διαφορετικές ομάδες των ενδιαφερομένων. Επομένως, είναι λογικό ότι στους δύο αναφερθέντες φορείς εφαρμόζονται διαφορετικοί τρόποι διδασκαλίας ανάλογα με τις ανάγκες των διδασκομένων. Στην εισήγησή μου θα ήθελα να αναλύσω προπάντων τους τρόπους διδασκαλίας σε σχέση με τις τέσσερις βασικές ομάδες μαθητών (δηλ. τουρίστες, Έλληνες, μη Έλληνες, φοιτητές Πανεπιστημίου).

Ιδιαιτερότητες της διδασκαλίας/εκμάθησης της ελληνικής ως ξένης γλώσσας στις γερμανόφωνες χώρες. Λεξικά και διδακτικά εγχειρίδια: μια κριτική εξέταση από γλωσσολογική σκοπιά

Ιωάννης Φύκιος & Χριστίνα Κατσιαδέλη,

Πανεπιστήμιο του Salzburg Αυστρίας, τομέας γλωσσολογίας
Ioannis.Fykias@sbg.ac.at, Christina.Katsikadeli@sbg.ac.at

Η παρούσα ανακοίνωση εφιστά την προσοχή σε ορισμένες ιδιαιτερότητες της εκμάθησης/διδασκαλίας της ελληνικής ως ξένης γλώσσας στις γερμανόφωνες χώρες. Επικεντρωνόμαστε στη διδασκαλία της ελληνικής σε ενήλικους (φοιτητές και μη), καθώς από αυτήν την ομάδα προέρχεται το 95% των συμμετεχόντων στις ετήσιες εξετάσεις ελληνομάθειας του εξεταστικού μας κέντρου. Επισημαίνονται σοβαρές ελλείψεις των διδακτικών μέσων, που δυσχεραίνουν τη διδασκαλία της νέας ελληνικής, και προτείνονται λύσεις για κάλυψη των κενών.

Όπως αβίαστα προκύπτει από τη συστηματική ανάλυση αντιπροσωπευτικών λημμάτων από σχετικά πρόσφατα λεξικογραφικά έργα γνωστών εκδοτικών οίκων, όπως π.χ. το PONS (με βάση τις αρχές της σύγχρονης επιστημονικής λεξικογραφίας και της γλωσσολογίας – πρβλ. Atkins 2008), δεν έχουμε ακόμη στη διάθεσή μας ένα επαρκές μείζον ελληνογερμανικό λεξικό - κάτι το παράδοξο, λαμβανομένης υπόψη της πλούσιας παράδοσης και της σημασίας της γερμανικής βιβλιογραφίας για την επιστημονική μελέτη όλων των ιστορικών περιόδων της ελληνικής γλώσσας.

Στη συνέχεια εξετάζονται κριτικά από γλωσσολογική σκοπιά και αξιολογούνται ορισμένα εγχειρίδια (και τα συνοδευτικά βιβλία ασκήσεων και CD) μεγάλων γερμανικών εκδοτικών οίκων που χρησιμοποιούνται σχεδόν κατ' αποκλειστικότητα στη διδασκαλία της ελληνικής στο ανοικτό πανεπιστήμιο. Εστιάζουμε σε προβληματικά σημεία και προτείνουμε εναλλακτικές λύσεις.

Βιβλιογραφία (κατ' επιλογή):

Atkins, B.T.S.: "Theoretical Lexicography and its relation to dictionary-making", Fontenelle, T. (ed.). Practical Lexicography. A Reader. Oxford: OUP 2008: 31-50.

PONS: Grobworterbuch

Ελληνόγλωσση εκπαίδευση στη Διασπορά: Το Περιβάλλον Ηλεκτρονικής Μάθησης του Πανεπιστημίου Κρήτης

Ασπασία Χατζηδάκη

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Κρήτης
aspahatz@edc.uoc.gr

& Γιάννης Σπαντιδάκης

Αναπληρωτής Καθηγητής Πανεπιστημίου Κρήτης
ispantid@edc.uoc.gr

Στο πλαίσιο του προγράμματος ΕΣΠΑ «Ελληνόγλωσση διαπολιτισμική πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση στη διασπορά» το Εργαστήριο Διαπολιτισμικών και Μεταναστευτικών Μελετών (Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ) του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Κρήτης υλοποιεί από το 2011 έως τον Ιούνιο 2014 ένα *διαδίκτυακό περιβάλλον μάθησης* με στόχο την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας και του πολιτισμού. Οι μαθητές στους οποίους απευθυνόμαστε είναι από 5 έως 18 ετών, και τα επίπεδα γλωσσομάθειας που αφορά το περιβάλλον είναι από το Α1 (για παιδιά και εφήβους) έως και το Β2.

Το συγκεκριμένο περιβάλλον ηλεκτρονικής μάθησης στηρίζεται σε ένα συνδυασμό παιδαγωγικών προσεγγίσεων με κυρίαρχες την *κοινωνιογνωστική προσέγγιση* στη διδασκαλία της γλώσσας (Σπαντιδάκης 2010), και την *κοινωνιο-επικοινωνιακή και μετασχηματιστική προσέγγιση στη μάθηση* (Cummins, Brown and Sayers 2007). Βάσει αυτών, το διαδίκτυακό μαθησιακό περιβάλλον παρέχει ένα χώρο για γλωσσική μάθηση στον οποίο εκπαιδευτικοί και μαθητές μπορούν να συμμετέχουν σε διαδραστικές και πολυμεσικές μαθησιακές δραστηριότητες. Επιπλέον, τους παρέχει τη δυνατότητα να γίνουν μέλη *κοινοτήτων πρακτικής και μάθησης* αντίστοιχα, μέσω παγκόσμιων δικτύων μάθησης.

Στην εισήγηση θα παρουσιαστούν η δομή και η λειτουργικότητα του περιβάλλοντος, καθώς και κάποια πρώτα αποτελέσματα από την πιλοτική εφαρμογή του σε σχολικές μονάδες σε όλο τον κόσμο.

Οι σύγχρονες κριτικές γλωσσοδιδασκτικές προσεγγίσεις στη διδασκαλία της γλώσσας ως δεύτερης και ξένης

Σωφρόνης Χατζησαββίδης

Καθηγητής διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
sofronis@nured.auth.gr

Ο κύριος σκοπός της ανακοίνωσης είναι να υποστηρίξει ότι οι σύγχρονες κριτικές προσεγγίσεις που έχουν αναπτυχθεί τα τελευταία χρόνια στο επιστημονικό πεδίο της Γλωσσοδιδασκτικής προσφέρουν τις προϋποθέσεις για τη δημιουργία ενός νέου και πλέον λειτουργικού πλαισίου διδασκαλίας της γλώσσας ως δεύτερης και ως ξένης. Για τον λόγο αυτό παρουσιάζονται καταρχάς οι μείζονες κοινωνικές και πολιτισμικές αλλαγές της τελευταίας τριακονταετίας, οι οποίες οδηγούν την εκπαίδευση σε όλες τις βαθμίδες στην ανάγκη υιοθέτησης πιο κριτικών διδακτικών προσεγγίσεων, και στη συνέχεια επιχειρείται μια επιστημολογική προσέγγιση του επιστημονικού κλάδου της Γλωσσοδιδασκτικής καθόλη τη διάρκεια του 20^{ου} αι έως σήμερα. Στο σημείο αυτό γίνεται μια εκτενής αναφορά στις δύο κυρίαρχες το β' μισό του 20^{ου} αι. γλωσσοδιδασκτικές παραδόσεις (επικοινωνιακή και λειτουργική) με σκοπό να φωτιστούν οι διαστάσεις και ο χαρακτήρας που έχει πάρει σήμερα το αντικείμενο της διδασκαλίας των γλωσσών διεθνώς και παρουσιάζεται το κυρίαρχο σήμερα πλαίσιο αρχών της Γλωσσοδιδασκτικής.

Τέλος, επιχειρείται να παρουσιαστεί ένα κριτικό και αναστοχαστικό πλαίσιο αρχών μέσα στο οποίο μπορεί να αναπτυχθεί ένας θεωρητικός προβληματισμός και να σχεδιαστούν διδακτικές πρακτικές. Για τον λόγο αυτό περιγράφεται η κριτική γλωσσική παράδοση και με βάση αυτή προτείνονται συγκεκριμένες αρχές για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή πρακτικών διδασκαλίας της γλώσσας ως δεύτερης και ως ξένης.

Τα ελληνικά ως ξένη/δεύτερη γλώσσα σε άτομα με αναπηρία όρασης: από την προσαρμογή υλικού ως τη διδασκαλία στην τάξη

Αικατερίνη Αθανασιάδου

Κέντρο Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών Παράρτημα Θεσσαλονίκης
Καθηγήτρια Γαλλικών
athkaterina@hotmail.com

Το άρθρο διαπραγματεύεται τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να είναι αποτελεσματική η διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας, σε άτομα με αναπηρία όρασης. Συγκεκριμένα, θα δούμε τους τρόπους που μπορούμε να προσαρμόσουμε το υλικό ώστε να είναι προσβάσιμο από την ομάδα-στόχο, θα γνωρίσουμε τις κατάλληλες μεθοδολογικές προσεγγίσεις για τη διδασκαλία στην ομάδα-στόχο, το ρόλο του δασκάλου και του μαθητή κατά τη διδασκαλία μέσα στην τάξη, τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι μαθητές αλλά και τις λύσεις που μπορεί να δώσει ο δάσκαλος.

Στη συνέχεια, θα γίνει αναφορά στις τέσσερις δεξιότητες που διδάσκουμε στην δεύτερη/ξένη γλώσσα, στις στρατηγικές, στις τεχνικές και στις δραστηριότητες που μπορεί να εφαρμόσει ο δάσκαλος στην τάξη, ώστε να βοηθήσει τους μαθητές του να ξεπεράσουν τις δυσκολίες που προκαλεί η αναπηρία όρασης και να αναπτύξουν περισσότερο τις συγκεκριμένες επικοινωνιακές-γλωσσικές δεξιότητες. Θα γίνει επίσης παρουσίαση για την ενσωμάτωση των Τ.Π.Ε στη γλωσσική διδασκαλία των μαθητών με αναπηρία στην όραση και για τη χρήση των υποστηρικτικών τεχνολογιών στη διδασκαλία των επικοινωνιακών δεξιοτήτων της ελληνικής.

Τέλος θα δοθούν παραδείγματα διδακτικών προτάσεων που συνδυάζουν με πιο πρακτικό τρόπο όσα αναφέρονται στο άρθρο αλλά και παραδείγματα εφαρμογών χρήσης των Υποστηρικτικών Τεχνολογιών στη διδασκαλία της Ελληνικής Γλώσσας.

Τα παιδιά παίζει...ελληνικά: Η σημασία της διατήρησης της ελληνικής στην 'παιδική' ομογένεια

Θωμάη Αλεξίου

Λέκτορας, Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
thalexiou@enl.auth.gr

& Μαρίνα Τζακώστα

Επίκουρη Καθηγήτρια, Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Κρήτης
martzak@edc.uoc.gr, martzak74@gmail.com

Τα τελευταία χρόνια η ελληνική Διασπορά ενισχύεται με σημαντικό αριθμό Ελλήνων μεταναστών, καθώς σημειώνεται κινητικότητα, ιδιαίτερα νέων πτυχιούχων, προς το εξωτερικό και την αγορά εργασίας εκτός Ελλάδας. Ο σημαντικότερος θεσμός συνοχής της ενισχυμένης με νέο κύμα μεταναστών ελληνικής ομογένειας με την Ελλάδα είναι η γλώσσα. Ειδικά στις περιπτώσεις απομακρυσμένων πληθυσμών ομογενών στην Αυστραλία και τον Καναδά, όπου οι μετανάστες είναι πλέον τρίτης ή τέταρτης γενιάς, παρατηρείται, και σύμφωνα με τα αιτήματα των σχετικών συλλόγων, φορέων και ιδρυμάτων στους οποίους οι μετανάστες απευθύνονται, όλο και πιο μειωμένο ενδιαφέρον εκμάθησης της ελληνικής ως ξένης γλώσσας. Σωρευτικά, τα αποτελέσματα της αποδυνάμωσης της προσπάθειας διατήρησης της ελληνομάθειας στην ομογένεια μπορούν να οδηγήσουν σε σημαντική μείωση των δίγλωσσων παιδιών, καθώς η ελληνική δεν ακούγεται και δεν ομιλείται στο σπίτι, αλλά ούτε διδάσκεται στο βαθμό που χρειάζεται ώστε να είναι εφικτή η δίγλωσσία.

Η ανάπτυξη της Γ1 συντελείται κατά τη διάρκεια μιας γλωσσικά κρίσιμης περιόδου η οποία ενεργοποιείται από τη γέννηση και μέχρι την ηλικία περίπου των 12 ετών (Υπόθεση της Κρίσιμης Περιόδου, Lenneberg 1967). Το χρονικό όριο το οποίο ορίζεται από την κρίσιμη περίοδο, μειώνεται για την κατάκτηση της φωνολογικής ικανότητας, φτάνει δηλαδή μέχρι το 6ο περίπου έτος της ηλικίας. Πέρα από το 6^ο έτος της ηλικίας του παιδιού δεν φαίνεται να είναι δυνατή η κατάκτηση της φωνολογικής ικανότητας στο επίπεδο του φυσικού ομιλητή.

Όσον αφορά τα πλεονεκτήματα της δίγλωσσίας, τα (πρώιμα ή ισορροπημένα) δίγλωσσα παιδιά ξεκινούν από διαφορετική βάση κατά τη διαδικασία ανάπτυξης της γλώσσας συγκριτικά με τα μονόγλωσσα παιδιά όσον αφορά την αναγνώριση διαφορετικών ήχων και την ανάπτυξη του (πρώτου) λεξιλογίου και των γραμματικών εννοιών. Αυτή η ουσιαστική διαφορά φαίνεται να έχει σημαντική επίδραση στη γλωσσική αλλά και στη γνωστική ανάπτυξη των δίγλωσσων παιδιών γενικότερα (Bialystok 2007, 2011).

Τα σημαντικά αποτελέσματα που απορρέουν από την ενίσχυση της δίγλωσσίας καθώς και η σημασία της διατήρησης της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας στην ομογένεια θα συζητηθούν εκτενώς. Επιπλέον, θα διερευνηθεί η κατάλληλη προσέγγιση των μικρών παιδιών στην ελληνική γλώσσα με άρτια σχεδιασμένο παιδαγωγικό τρόπο και μεθόδους διδασκαλίας μέσα από το παιχνίδι.

Ενδείκτες δυσκολίας στα τεστ πιστοποίησης γλωσσομάθειας: εφαρμογή στη μακροδεξιότητα της κατανόησης γραπτού λόγου

Αντώνης Βεντούρης

Λέκτορας Διδακτικής των Γλωσσών, Τμήμα Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
venturis@itl.auth.gr

Στην παρούσα εργασία παρουσιάζονται πορίσματα έρευνας σχετικά με τον προσδιορισμό του βαθμού δυσκολίας των τεστ πιστοποίησης γλωσσομάθειας, κατά την κατασκευή τους, επικεντρώνοντας στη μακροδεξιότητα της κατανόησης του γραπτού λόγου. Διαρθρώνεται σε δύο μέρη: Το πρώτο περιλαμβάνει τα συμπεράσματα που προέκυψαν από βιβλιογραφική έρευνα σχετικά με τους ενδείκτες δυσκολίας των τεστ κατανόησης γραπτού λόγου. Στο δεύτερο παρουσιάζονται τα αποτελέσματα πειραματικής έρευνας η οποία αποσκοπούσε στον έλεγχο της αποτελεσματικότητας του αριθμητικού προσδιορισμού της δυσκολίας ενός τεστ κατανόησης γραπτού λόγου κατά την κατασκευή του.

Πιο συγκεκριμένα, στην εν λόγω έρευνα, 30 φοιτητές επιπέδου B1-, οι οποίοι δύο μήνες πριν είχαν εξεταστεί με το ίδιο τεστ και είχαν επιδείξει περίπου την ίδια επίδοση, χωρίστηκαν σε δύο ομάδες των 15 ατόμων, και υποβλήθηκαν σε διαφορετικό τεστ, ίδιου γλωσσικού επιπέδου. Το τεστ της πρώτης ομάδας προβλέφθηκε να είναι χαμηλότερης δυσκολίας σε σχέση με αυτό της δεύτερης. Τα αποτελέσματα της έρευνας, μετά την μελέτη και ανάλυση των ερωτημάτων των τεστ (item analysis), έδειξαν ότι προφανώς είναι εφικτός ο κατά την κατασκευή του τεστ προσδιορισμός της συνολικής αλλά και επιμέρους δυσκολίας του.

Η συμβολή της πολυτροπικότητας στη διαφοροποιημένη διδασκαλία/μάθηση της ελληνικής ως ξένης στο πλαίσιο του πολιτισμικού -κατά περίπτωση- συγκεκριμένου

Μαρία Δημάση

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Διδακτικής της γλώσσας και της λογοτεχνίας στην Ελλάδα και τον παρευξέινο χώρο
mdimasi@bscc.duth.gr

& Σμαράγδα Παπαδοπούλου

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Διδακτικής Νεοελληνικής Γλώσσας
smpapado@cc.uoi.gr

Η προτεινόμενη εισήγηση βασίζεται στις εξής εννοιολογικές οροθετήσεις/αποδοχές:

- η γλώσσα ως πολυδιάστατο μέσο επικοινωνίας λειτουργεί με διαφορετικό τρόπο στα κατά περίπτωση κοινωνικά συγκεκριμένα και το ανάλογο κανονιστικό πλαίσιο
- οι τάξεις στις οποίες η ελληνική διδάσκεται ως ξένη διακρίνονται, συνήθως, για την ανομοιογένεια των εκπαιδευόμενων και επομένως για την ανάγκη υιοθέτησης διαφοροποιημένων ρυθμών και πρακτικών μάθησης, οι οποίες απαιτούν την εστίαση στο κοινωνικό και το πολιτισμικό συγκεκριμένο της μάθησης, της γνώσης και της επικοινωνίας στο συγκεκριμένο χρόνο και χώρο
- για το παράδειγμα διδακτικής ερευνητικής δράσης που αφορά την εργασία, το σχολικό *πολιτισμικό συγκεκριμένο* «ταυτίζεται» με το κοινωνικό πολιτισμικό συγκεκριμένο και μάλιστα μιας ομάδας με ιδιαίτερη πολιτισμικά χαρακτηριστικά, κοινά με την πλειονότητα των ελληνόγλωσσων Ελλήνων πολιτών (θρησκευτική ταυτότητα-κουλτούρα), τα οποία αποτελούν τον διάυλο επικοινωνίας, διαμορφώνοντας ένα διαφορετικό διακείμενο
- η πολυτροπικότητα αποτελεί πλέον σημαντική μεθοδολογική επιλογή στη γλωσσική διδασκαλία, προσδιορίζοντας κοινωνικά, επικοινωνιακά, πολιτισμικά και ιστορικά τη χρήση της γλώσσας
- η διαφοροποιημένη εκπαιδευτική διαδικασία αποτελεί αναστοχαστική δράση «παιδαγωγικής φροντίδας» η οποία στηρίζεται από και στηρίζει τη συγκεκριμενοποίηση των διδακτικών μαθησιακών εμπειριών στο κοινωνικό-πολιτισμικό και πολιτικό πλαίσιο διδασκόντων και διδασκομένων.

Όλα όσα αναφέρθηκαν επιχειρήθηκε να αξιοποιηθούν σε project που εφαρμόστηκε σε εφήβους και ενηλίκους αραβόφωνους χριστιανούς στην Παλαιστίνη κατά το ακαδημαϊκό έτος 2013-14, από το επίπεδο της κατάκτησης της αλφαβητικής και της συλλαβικής επίγνωσης μέχρι την κατάκτηση της γλωσσικής και επικοινωνιακής ικανότητας των μαθητών.

Κλίμακες ολιστικής αξιολόγησης των γραπτών γλωσσικών δοκιμασιών για την πιστοποίηση ελληνομάθειας

Δρ. Κωνσταντίνα Ηλιοπούλου

Φιλολόγος, Πειραματικό Σχολείο Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
k.ilioroulou@live.com

Η επιλογή της κατάλληλης, σε κάθε περίπτωση, βαθμολογικής προσέγγισης και η κατασκευή μιας όσο το δυνατόν πιο αντικειμενικής αξιολογικής κλίμακας προβάλλουν ως αναγκαίες για την επιτυχή περαίωση της αξιολόγησης παραγωγής γραπτού λόγου (Weigle, 2002). Είναι, ωστόσο, προφανές ότι σε μια γνωστική διαδικασία που αποτελεί αποκλειστικό ανθρώπινο εγχείρημα, όπως είναι η αξιολόγηση γραπτών δοκιμασιών, δεν είναι δυνατό να αποφευχθεί ο υποκειμενικός παράγοντας παρά μονάχα να ελαχιστοποιηθεί (Hampr-Lyons 1996). Επιπροσθέτως, ερευνητικά δεδομένα έχουν καταδείξει ότι εκείνο που δημιουργεί τις διαφορές στη βαθμολογία δεν είναι τόσο η διάσταση των κριτηρίων ανάμεσα στους βαθμολογητές, όσο η ασάφεια στο περιεχόμενο των κριτηρίων (Hampr-Lyons 1991, North 2003, Knoch 2007). Την ίδια στιγμή σε *εξετάσεις ευρείας κλίμακας* (large scale examinations), όπως είναι οι εξετάσεις ελληνομάθειας, το άγνωστο γλωσσικό προφίλ των εξεταζομένων επιβάλλει μια όσο το δυνατόν πιο αντικειμενική διόρθωση και αξιολόγηση των γραπτών δοκιμασιών τους.

Υπό το πρίσμα αυτό η παρούσα ανακοίνωση εστιάζει στον προβληματισμό που αναπτύχθηκε αναφορικά με την επιλογή της ολιστικής βαθμολογικής κλίμακας έναντι της αναλυτικής για την αξιολόγηση γραπτού λόγου στις εξετάσεις ελληνομάθειας, αναλύει το θεωρητικό πλαίσιο που επέβαλε τον σχεδιασμό διαφορετικών κλιμάκων για κάθε επίπεδο ελληνομάθειας και ενδεικτικά παρουσιάζει και σχολιάζει ορισμένες κλίμακες.

Αποτίμηση της συμβολής της Πράξης 54 στην εξ αποστάσεως επιμόρφωση των διδασκόντων την ελληνική ως ξένη/δεύτερη γλώσσα

Αικατερίνη Κιγιτσιόγλου-Βλάχου

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
rkiyitsi@frl.auth.gr

Η επιμόρφωση του εκπαιδευτικού, εξ ορισμού, αποσκοπεί στη βελτιστοποίηση του διδακτικού έργου του. Σε αρμονία με τη θέση αυτή, η επιμόρφωση ή/και κατάρτιση των διδασκόντων την ελληνική ως ξένη ή δεύτερη γλώσσα κατέχει ένα από τα πλέον σημαντικά ερευνητικά πεδία στο πλαίσιο της Πράξης 54, αποσκοπώντας στην επικαιροποίηση, στον εμπλουτισμό και στην ανατροφοδότηση του περιεχομένου του εκπαιδευτικού/διδακτικού υλικού για τις ανάγκες της εκ του σύνεγγυς ή εξ αποστάσεως επιμόρφωσης των συγκεκριμένων διδασκόντων. Η επιμόρφωση αυτή θα βοηθήσει τον διδάσκοντα να αναπτύξει τις δεξιότητες εκείνες που θα τον οδηγήσουν στην καλύτερη προετοιμασία των μαθητών/υποψηφίων του, προκειμένου οι τελευταίοι να είναι σε θέση να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις των εξετάσεων του πιστοποιητικού ελληνομάθειας.

Για την επίτευξη του στόχου αυτού, η πολυετής εμπειρία από την επιτυχή εφαρμογή του Προγράμματος *Διαδρομές στη διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης γλώσσας* αποτελεί τη βάση και συγχρόνως την έμπνευση για την προσφορότερη σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία όλων των ενδιαφερομένων.

Στην παρούσα παρουσίαση επιχειρείται η ποσοτική και ποιοτική αποτίμηση του παρεχόμενου επιμορφωτικού/εκπαιδευτικού υλικού ως προς την επάρκεια, τη λειτουργικότητα, την καταλληλότητα των θεματικών περιοχών και τη συνάφεια αυτών με τα Αναλυτικά Προγράμματα.

Συγκεκριμένα, η έρευνα εστιάζει στις σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις και μεθόδους, οι οποίες –μέσω των προτεινόμενων πρακτικών εφαρμογών– αφορούν, αφενός στην ανάπτυξη και στην αποτελεσματικότερη διδασκαλία της γραμματικής και λεξιλογικής δεξιότητας, καθώς και της προφοράς, αφετέρου στη διαπολιτισμική διάσταση της διδασκαλίας της ελληνικής ως ξένης/δεύτερης γλώσσας. Ως μεθοδολογικό εργαλείο της έρευνας χρησιμοποιείται ερωτηματολόγιο το οποίο απευθύνεται στους επιμορφωμένους εκπαιδευτικούς.

Πιστοποίηση Ελληνομάθειας: υποστήριξη και ποιοτική ανάδειξη της διδασκαλίας/εκμάθησης της ελληνικής ως ξένης/δεύτερης γλώσσας

Άννα Κοκκινίδου & Θωμαΐς Ρουσουλιώτη,

Επιστημονικές συνεργάτιδες, Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας
annoukared@gmail.com, rousouliotith@yahoo.gr

Σκοπός της ανακοίνωσης είναι η παρουσίαση του ερευνητικού προγράμματος «Πιστοποίηση Ελληνομάθειας: Υποστήριξη και Ποιοτική ανάδειξη της διδασκαλίας/εκμάθησης της ελληνικής ως ξένης/γλώσσας», όπως οργανώνεται στις επιμέρους δράσεις του και με αναφορά στα ερευνητικά παραδοτέα.

Ειδικότερα, το ερευνητικό πρόγραμμα αφορά τη συστηματική υποστήριξη και προώθηση της διδασκαλίας/εκμάθησης της ελληνικής ως ξένης/δεύτερης γλώσσας στη βάση τεσσάρων διακριτών, αλλά και αλληλοσυμπληρούμενων δράσεων οι οποίες είναι οι εξής:

- A. Ηλεκτρονική εξυπηρέτηση πιστοποίησης
- B. Συστήματα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης/επιμόρφωσης/κατάρτισης
- Γ. Προσαρμογή υλικού για τη διδασκαλία/εκμάθηση και πιστοποίηση της ελληνικής σε ΑμεΑ
- Δ. Έρευνα για τη διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης/δεύτερης και για την πιστοποίηση επάρκειας της ελληνομάθειας

Στο πλαίσιο των δράσεων αυτών, σχεδιάστηκαν, οργανώθηκαν και υλοποιήθηκαν, μεταξύ άλλων, ειδικές επιστημονικές μελέτες, αναλυτικά προγράμματα, λεξικό όρων δοκιμασιολογίας και αξιολόγησης, συστήματα ηλεκτρονικής εξυπηρέτησης, τράπεζες κειμένων και διδακτικού υλικού, προγράμματα εξ αποστάσεως επιμόρφωσης με νομοθετική αναγνώριση, σεμινάρια εξειδίκευσης και ειδικό πλαίσιο διδασκαλίας για ΑμεΑ. Κοινό-στόχο του προγράμματος αποτελούν οι διδάσκοντες, οι διδασκόμενοι, οι ερευνητές, οι αξιολογητές, οι υποψήφιοι, αλλά και όλοι οι ενδιαφερόμενοι για την ελληνική ως Γ2.

Στην προκείμενη ανακοίνωση θα παρουσιαστούν οι κύριες δράσεις του προγράμματος, τα ερευνητικά αποτελέσματα, η συμβολή τους στη διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης/δεύτερης γλώσσας, όπως και οι συναφείς προοπτικές.

Πολιτισμική – γλωσσική διαφορά και ψηφιακός γραμματισμός: από την κριτική στη σύνθεση

Δημήτριος Κουτσογιάννης

Αναπληρωτής Καθηγητής, Τμήμα Φιλολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
dkoutsog@lit.auth.gr

Οι σημαντικές αλλαγές των τελευταίων δεκαετιών, διεθνείς και τοπικές, ανατρέπουν πολλές από τις ως τώρα παραδοχές σε σχέση με το γραμματισμό, τη μάθηση αλλά ακόμη και σε σχέση με τον προσδιορισμό μιας γλώσσας ως δεύτερης ή ξένης. Η επιστημονική αναζήτηση έχει διερευνήσει αρκετές πτυχές της νέας αυτής πραγματικότητας, αλλά και πολλά ζητήματα μένουν υπό διερεύνηση, ιδιαίτερα στην περίπτωση της διδασκαλίας της ελληνικής σε παιδιά από μη προνομιούχα κοινωνικά στρώματα (π.χ. δίγλωσσα παιδιά). Η παρούσα ανακοίνωση θα εστιάσει στο ζήτημα της διαφορετικής μαθησιακής εμπειρίας (learner differences) (Kalantzis & Cope, 2012) σε συνάρτηση με τους νέους γραμματισμούς (new literacies) των ψηφιακών μέσων και το ρόλο του σχολείου στην εμπειρία αυτή. Αξιοποιούνται για το σκοπό αυτό δεδομένα από εκτενείς ερευνητικές μου αναζητήσεις της τελευταίας δεκαετίας (π.χ. Κουτσογιάννης, 2011· Koutsogiannis, in print) που διερευνούν τις εξωσχολικές πρακτικές (ψηφιακού) γραμματισμού παιδιών με διαφορετικές μαθησιακές διαδρομές. Συζητούνται τα δεδομένα αυτά σε σχέση με διεθνείς αλλά και τοπικές ανάλογες αναζητήσεις, συζητείται η αξιοποίησή τους σε ζητήματα εκπαιδευτικής πολιτικής και αναδεικνύεται πώς οι διαπιστώσεις της έρευνας τροφοδοτούν τις πρωτοβουλίες του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας σε ζητήματα γλωσσικής εκπαίδευσης.

Σχεδιασμός διαδικτυακής διαγνωστικής δοκιμασίας

Μαρία Μουμτζή

Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης
mmoumtzi@enl.auth.gr

& Κατερίνα Πρανέντση

Ερευνήτρια, Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας
prakater@yahoo.gr

Οι διαγνωστικές γλωσσικές δοκιμασίες είναι εργαλεία αξιολόγησης που επικεντρώνονται στον εντοπισμό γλωσσικών αδυναμιών και ικανοτήτων των εξεταζόμενων σε συγκεκριμένα γλωσσικά στοιχεία. Οι διαγνωστικές δοκιμασίες έχουν ένα υποστηρικτικό ως προς τη διαδικασία μάθησης ρόλο καθώς παρέχουν συγκεκριμένες και μετρήσιμες αναφορές ως προς το τι θα πρέπει να βελτιώσει ο εξεταζόμενος. Η πιο διαδεδομένη χρήση των διαγνωστικών γλωσσικών δοκιμασιών είναι η κατάταξη του εξεταζόμενου σε επίπεδα ανάλογα με τη γλωσσική του επάρκεια.

Ξεκινώντας από αυτό το δεδομένο στο πλαίσιο της πράξης «Πιστοποίηση ελληνομάθειας: Υποστήριξη και ποιοτική ανάδειξη της διδασκαλίας/εκμάθησης της ελληνικής ως ξένης/δεύτερης γλώσσας» ο σχεδιασμός μια διαδικτυακής διαγνωστικής δοκιμασίας κρίθηκε αναγκαίος. Βασικός στόχος ήταν ο χρήστης να αποκρυσταλλώσει την αρχική εκτίμηση του βαθμού κατοχής της ελληνικής ώστε να μπορέσει να διαγνώσει στη συνέχεια τα δυνατά και αδύνατα σημεία του σε συγκεκριμένες προσληπτικές γλωσσικές δεξιότητες προκειμένου να συμμετέχει στις εξετάσεις πιστοποίησης της ελληνομάθειας.

Η διαγνωστική δοκιμασία που παρουσιάζεται στην εισήγηση είναι προϊόν μελέτης της σχετικής βιβλιογραφίας καθώς και επισταμένης έρευνας στο διαδίκτυο για παρόμοια εγχειρήματα.

Το θεωρητικό πλαίσιο που διέπει το σχεδιασμό της δοκιμασίας είναι η επικοινωνιακή αξιολόγηση· υιοθετήθηκαν αυθεντικά ή ημι-αυθεντικά κείμενα, δραστηριότητες (tasks) που αναπαριστούν επικοινωνιακές περιστάσεις και αναπτύχθηκε λεπτομερής ανατροφοδότηση για κάθε σωστή ή λανθασμένη απάντηση που μπορεί να επιλέξουν οι χρήστες. Ακολουθείται, στις βασικές της γραμμές, η δομή και η διαβάθμιση των επιπέδων των εξετάσεων πιστοποίησης της ελληνομάθειας από το επίπεδο A1 της στοιχειώδους γνώσης έως το επίπεδο Γ2 της άριστης γνώσης της ελληνικής γλώσσας.

Λογισμικό αναγνωσιμότητας ελληνικών κειμένων: ένα νέο εργαλείο για τη διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης/δεύτερης γλώσσας και την πιστοποίηση ελληνομάθειας

Σωτήριος Τάντος

Διδάκτωρ Εφαρμοσμένων Μαθηματικών του Πανεπιστημίου του Bradford
sotos456@gmail.com

& Δημήτριος Τζιμώκας

Φιλολόγος, υποψήφιος διδάκτωρ Γλωσσολογίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών
dtzimok@phil.uoa.gr

Το νέο λογισμικό αναγνωσιμότητας ελληνικών κειμένων αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του συγχρηματοδοτούμενου προγράμματος «Πράξη 54: Πιστοποίηση ελληνομάθειας: υποστήριξη και ποιοτική ανάδειξη της διδασκαλίας/εκμάθησης της ελληνικής ως ξένης/δεύτερης γλώσσας» με σκοπό να αποτελέσει: α) μια πιο αξιόπιστη και εγκυρότερη λύση για την αξιολόγηση της δυσκολίας των ελληνικών κειμένων που χρησιμοποιούνται στην ανάπτυξη των εξεταστικών θεμάτων για τα διάφορα επίπεδα της πιστοποίησης ελληνομάθειας και β) ένα βοήθημα για τους διδάσκοντες την ελληνική ως ξένη/δεύτερη γλώσσα στην επιλογή των κατάλληλων κειμένων για το επίπεδο ελληνομάθειας των μαθητών τους. Η υλοποίηση του νέου λογισμικού αναγνωσιμότητας διενεργήθηκε σε τρεις φάσεις: α) Προσδιορισμός των κειμενικών παραμέτρων της αναγνωσιμότητας. β) Ανάπτυξη νέου μαθηματικού προτύπου υπολογισμού της αναγνωσιμότητας με βάση στατιστική μοντελοποίηση πολυωνυμικής λογιστικής παλινδρόμησης (multinomial logistic regression) και την αξιοποίηση σχετιζόμενων στατιστικών κριτηρίων και παραμέτρων. Από πλευράς δεδομένων η στατιστική μοντελοποίηση στηρίχθηκε σε 586 κείμενα εκπαίδευσης και 191 ελέγχου. γ) Ανάπτυξη σχετικής ιστοσελίδας με ενσωματωμένο τον νέο τύπο υπολογισμού αναγνωσιμότητας προς χρήση του κοινού.

Ο χρήστης έχει πα στη διάθεσή του ένα λογισμικό αναγνωσιμότητας το οποίο: α) είναι «εκπαιδευμένο» βάσει σώματος αυθεντικών ελληνικών κειμένων, διαβαθμισμένων εκ των προτέρων και στα έξι ισχύοντα επίπεδα ελληνομάθειας με αυστηρά κριτήρια, β) χρησιμοποιεί περισσότερες παραμέτρους με αυξημένη διακριτική ισχύ μεταξύ των επιπέδων ελληνομάθειας, γ) δίνει εκτίμηση για την απευθείας αντιστοίχιση βαθμού αναγνωσιμότητας κειμένου – επιπέδου ελληνομάθειας και δ) υπολογίζει τις πιθανότητες που αντιστοιχούν σε όλα τα επίπεδα ελληνομάθειας, ώστε ο διδάσκων ή ο ερευνητής να εστιάσει σε ορισμένες από αυτές (συνήθως 2) με τις μεγαλύτερες τιμές.

Βιβλιογραφία

Γιάγκου, Μαρία 2009. Σώματα Κειμένων και Γλωσσική Εκπαίδευση: Δυνατότητες Αξιοποίησης στη Διδασκαλία της Ελληνικής και Συγκρότηση Παιδαγωγικά Κατάλληλων Σωμάτων Κειμένων. Αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Chen Peter Y., Paula M. Popovich (2002). Correlation : Parametric and Nonparametric Measures. London: Sage Publications.

DuBay, William H. 2004. The Principles of Readability. Costa Mesa, California: Impact Information.

Garson, G. D. (2012). Discriminant Function Analysis. Asheboro, NC: Statistical Associates Publishers.

Garson, G. D. (2013). Logistic Regression: Binomial and Multinomial. Asheboro, NC: Statistical Associate sPublishers.

Προσαρμογή υλικού για τη διδασκαλία, εκμάθηση και πιστοποίηση της ελληνικής ως ξένης/δεύτερης γλώσσας σε άτομα με προβλήματα ακοής

Τριανταφυλλιά Τατσιοπούλου

Φιλολόγος, Ειδικό Γυμνάσιο – Λύκειο Κωφών και Βαρήκων Θεσσαλονίκης
johnfilkirk@hotmail.com

Η παρούσα ανακοίνωση αναφέρεται σε μια ιδιαίτερη ομάδα ατόμων που παρουσιάζουν αισθητηριακή αναπηρία, τους κωφούς και βαρήκοους μαθητές και ενήλικες. Οι κωφοί και βαρήκοοι μαθητές και ενήλικες αποτελούν μια μικρή ομάδα του πληθυσμού, οι οποίοι παρά το γεγονός ότι δεν παρουσιάζουν νοητική στέρηση εμφανίζουν σημαντικά προβλήματα στο γραπτό αλλά και προφορικό λόγο. Η εκπαίδευση των κωφών και βαρήκων ατόμων αποτελεί ένα αρκετό περίπλοκο θέμα εξαιτίας της μεγάλης ανομοιογένειας τους κι έχει γίνει συχνά πεδίο αντιπαράθεσης σχετικά με τις εκπαιδευτικές μεθόδους και το πλαίσιο εκπαίδευσης τους. Σκοπός της παρούσας ανακοίνωσης είναι να παρουσιάσει την προσπάθεια του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας μέσα στο πλαίσιο της δράσης «Προσαρμογή υλικού για τη διδασκαλία, εκμάθηση, πιστοποίηση της ελληνικής σε άτομα με αναπηρίες» για τη δημιουργία υλικού που στόχο θα έχει τόσο να ενημερώσει όσο και να υποστηρίξει γονείς και εκπαιδευτικούς στην εκπαίδευση των κωφών και βαρήκων παιδιών αλλά και ενηλίκων. Θα γίνει μια σύντομη αναφορά στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους, τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν στην κατάκτηση της ελληνικής γλώσσας καθώς και σε διδακτικές μεθόδους που μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τους εκπαιδευτικούς σε όλα τα επίπεδα, οι οποίες θα έχουν στόχο να βελτιώσουν τις δεξιότητες τους και να τους καταστήσουν ικανούς χρήστες της ελληνικής γλώσσας. Αυτό που σταθερά αναδεικνύεται ως κύριος και πρωταρχικός άξονας οποιωνδήποτε εκπαιδευτικών επιλογών είναι αυτές να καλύπτουν με τον πιο ολοκληρωμένο τρόπο τις ιδιαίτερες ανάγκες και ικανότητες του κάθε παιδιού. Η ύπαρξη κατάλληλου υλικού, άμεσα και εύκολα προσβάσιμου από κάθε ενδιαφερόμενο, υλικού που μπορεί ανάλογα να τροποποιηθεί και να προσαρμοστεί, αποτελεί μια πρόταση που μπορεί να αξιοποιηθεί από γονείς και εκπαιδευτικούς.

Πρόγραμμα Σπουδών για την ελληνική ως ξένη γλώσσα στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση

Άννα Χατζηπαναγιωτίδη

Επίκουρη Καθηγήτρια, Σχολή Επιστημών της Αγωγής, Πανεπιστήμιο Frederick, Κύπρος
Υπεύθυνη του εξεταστικού κέντρου στη Λευκωσία
hannadra@gmail.com

Στην παρούσα εισήγηση επιχειρείται η ανάπτυξη του Προγράμματος Σπουδών για την ελληνική ως ξένη γλώσσα στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση στο εξωτερικό. Το συγκεκριμένο Πρόγραμμα Σπουδών συγκροτήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Παιδεία Ομογενών» του Πανεπιστημίου Κρήτης και αναπροσαρμόστηκε ύστερα από ανατροφοδότηση των εκπαιδευτικών του εξωτερικού. Οι ομάδες στόχοι ήταν ομοεθνείς και αλλοεθνείς-αλλόγλωσσοι μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, ηλικίας 6-12 ετών. Το υλικό αναπτύσσεται σε 3 επίπεδα παίρνοντας υπόψη γενικά και ειδικά κριτήρια, όπως αυτά διαμορφώθηκαν ύστερα από ειδικές μελέτες. Λαμβάνονται επίσης υπόψη οι προδιαγραφές τις οποίες έχει θέσει το ΚΕΠΑΓ και τα αντίστοιχα Αναλυτικά Προγράμματα τα οποία σχεδιάστηκαν για τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Συγκεκριμένα στο ΠΣ προτείνονται:

- Η διαμόρφωση των επιπέδων γλωσσομάθειας ανά σχολική τάξη
- Η βασική ανάπτυξη δεξιοτήτων κατανόησης και παραγωγής γραπτού και προφορικού λόγου, άρα η καλλιέργεια της εκφραστικής και γλωσσικής επάρκειας των μαθητών/τριών
- Οι επικοινωνιακές περιστάσεις
- Οι γλωσσικοί και κοινωνικοπολιτισμικοί στόχοι.

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΛΛΗΝΟΜΑΘΕΙΑΣ: ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ/ΕΚΜΑΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΩΣ ΞΕΝΗΣ/ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

ΔΡΑΣΕΙΣ

Ηλεκτρονική εξυπηρέτηση πιστοποίησης

Συστήματα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης / επιμόρφωσης / κατάρτισης

Προσαρμογή υλικού για τη διδασκαλία/εκμάθηση και πιστοποίηση της ελληνικής σε ΑμεΑ

Έρευνα για τη διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης/δεύτερης και για την πιστοποίηση επάρκειας της ελληνομάθειας

Ιστοσελίδα συνεδρίου: www.speakgreek.gr
Ιστοσελίδες ΚΕΓ: www.greeklanguage.gr
www.greeklanguage.gr/certification

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
**ΚΕΝΤΡΟ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΓΛΩΣΣΑΣ**
ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ
ΕΘΝΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΓΛΩΣΣΑ (EFNIL)

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

